

EuroPlus
Consulting & Management

Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov

Časť 1 - Obstaranie a výkon práce systému
terénnych zdravotných asistentov pre
stanovené mikroregióny

Mesačná správa - Január 2006

.....
Ing. Michal Obuch
Projektový manažér
EuroPlus Consulting & Management s.r.o.

.....
Ing. Zuzana Škublová
Riadiaci programový pracovník
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Originál

IDENTIFIKAČNÁ ČASŤ

Typ správy:	mesačná
Obdobie, za ktoré sa správa predkladá:	1.1.2006 – 31.1.2006
Názov projektu:	Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov - časť 01
Údaje o organizácii:	EuroPlus Consulting and Management, s.r.o. Kari
Správu vypracoval:	Ing. Michal Obuch, projektový manažér michalobuch@nexta.sk projektový tím časti 01

OBSAH

A.	<u>VŠEOBECNÝ PROGRES.....</u>	6
A.I.	ZHRNUTIE REALIZOVANÝCH AKTIVÍT	6
A.I.1	TRÉNING TZA – POPIS PRÁCE EXPERTNÉHO TÍMU ČASTI 01 POČAS ŠKOLENIA TZA.....	6
A.I.2	PREZENTÁCIA PROJEKTU DETAŠOVANÉ PRACOVISKO ÚV SR	8
A.I.3	PREZENTÁCIA PROJEKTU PRED LEKÁRSKOU KOMOROU OKRESU KEŽMAROK.....	10
A.I.4	PREZENTÁCIA PROJEKTU PRED PREDSEDNÍCTVOM LEKÁRSKEJ KOMORY OKRESU PO.....	11
A.I.5	PREZENTÁCIA PROJEKTU DETAŠOVANÉ PRACOVISKO ÚV SR	12
A.I.6	PREZENTÁCIA PROJEKTU PSK / VÚC	13
A.I.7	PREZENTÁCIA PROJEKTU ODBOR NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN KÚ V PREŠOVE	14
B.	<u>ZMENY A RIZIKÁ POČAS REALIZÁCIE PROJEKTU.....</u>	15
C.	<u>PLÁNOVANÉ AKTIVITY V NÁSLEDUJÚCOM OBDOBÍ</u>	17
D.	<u>PROPAGÁCIA PROJEKTU</u>	18
D.I.	PRÍPRAVA NÁVRHU PROPAGAČNEJ STRATÉGIE PROJEKTU.....	18
D.II.	VŠEOBECNÉ KOMUNIKAČNÉ NÁSTROJE:.....	18
D.III.	POKRAČOVANIE „DOOR TO DOOR“ KAMPANE	19
D.IV.	INFORMAČNÝ LETÁK.....	19
E.	<u>PRÍLOHA - PODROBNÝ POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE.....</u>	20
E.I.	MIKROREGIÓN Č. 1.....	20
E.II.	MIKROREGIÓN Č. 2	21
E.III.	MIKROREGIÓN Č. 3.....	23
E.IV.	MIKROREGIÓN Č. 4.....	25
E.V.	MIKROREGIÓN Č. 5	27
E.VI.	MIKROREGIÓN Č. 6.....	29
E.VII.	MIKROREGIÓN Č. 7	30
E.VIII.	MIKROREGIÓN Č. 8.....	32
E.IX.	MIKROREGIÓN Č. 9.....	33
E.X.	MIKROREGIÓN Č. 10	35
E.XI.	MIKROREGIÓN Č. 11	36
E.XII.	MIKROREGIÓN Č. 12	37
E.XIII.	MIKROREGIÓN Č. 13.....	39
E.XIV.	MIKROREGIÓN Č. 14.....	40
E.XV.	MIKROREGIÓN Č. 15.....	41
E.XVI.	MIKROREGIÓN Č. 16.....	43
E.XVII.	MIKROREGIÓN Č. 17	45
F.	<u>PRÍLOHA 3 - EVIDENCIA KLIENTSKÝCH STRÁNOK TZA:</u>	47
G.	<u>PRÍLOHA 4 - POTVRDENIE O NÁVŠTEVE:.....</u>	48
H.	<u>PRÍLOHA 5 - TÝŽDENNÝ PLÁN PRÁCE.....</u>	49
I.	<u>PRÍLOHA 6 - INTERNÁ KOMUNIKÁCIA PRE TZA:</u>	51

J.	<u>PRÍLOHA 7 – PROGRAM ŠKOLENIA TZA.....</u>	56
K.	<u>PRÍLOHA 8 – MESAČNÉ SPRÁVY TZA.....</u>	58
L.	<u>PRÍLOHA – MATERIÁLY VYPRACOVANÉ TÍMOM MR 2.....</u>	59
M.	<u>PRÍLOHA – MATERIÁLY VYPRACOVANÉ TÍMOM MR 14.....</u>	65

Zoznam skratiek

PK	Projektový koordinátor
STZA	Systém terénnych zdravotných asistentov
TK	Tréningový koordinátor
TZA	Terénni zdravotní asistenti
VT	Vedúci tímu
SR	Slovenská republika
EK	Európska komisia
TSP	Terénni sociálny pracovník
MR	Mikroregión
ÚV	Úrad vlády
OcÚ	Obecný úrad
KC	Komunitné centrum
KÚ	Krajský úrad
CFCU	Centrálne finančná kontraktačná jednotka
PT	Projektový tím
PSK	Prešovský samosprávny kraj

A. VŠEOBECNÝ PROGRES

A.1. ZHRNUTIE REALIZOVANÝCH AKTIVÍT

Tréning TZA – pokračovanie školiaceho cyklus TZA v procese implementácie projektu – školenie III. (súčasť komplexu školení a prípravy TZA na výkon činností terénnej zdravotnej asistencie).

Prezentácie projektu relevantným partnerom – prenos informácií, koordinácia činností a prediskutovanie možností spolupráce s konkrétnymi relevantnými partnermi projektu na regionálnej úrovni (podrobný popis – časť A.I.2- A.I.7) :

- Prezentácia projektu detašované pracovisko ÚV SR, Spišská Nová Ves
- Prezentácia projektu, lekárska komora okres Kežmarok
- Prezentácia projektu, predsedníctvo lekárskej komory, okres Prešov
- Prezentácia projektu, detašované pracovisko ÚV SR, Prešov
- Prezentácia projektu, PSK/VÚC
- Prezentácia projektu, odbor národnostných menšín KÚ Prešov

Propagácia projektu – implementácia základných komunikačných nástrojov s relevantnými partnermi projektu v konkrétnych lokalitách (základ propagačnej kampane projektu). Príprava návrhu komunikačno-propagačnej stratégie projektu.

Výkon činností TZA – denná realizácia aktivít a výkon činností terénnej zdravotnej asistencie v zmysle nižšie uvádzanej pracovnej náplne TZA v mikroregiónoch (pôsobenie TZA v praxi).

Efektívizácia systému riadenia projektu – zefektívnenie štandardných procesov riadenia projektu - vnútorný manažment projektu – prostredníctvom opakovania štandardných procesov riadenia počas pôsobenia TZA v teréne.

Administratívne činnosti – implementácie projektu.

A.1.1 Tréning TZA - Popis práce expertného tímu časti 01 počas školenia TZA.

Dátum konania:

11. až 15. 1. 2006

Miesto konania:

Hotel Canyon, Lipovce

Prítomní:

- Ing. Zuzana Škublová, Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ing. Martina Galabová, CFCU
- Mgr. Soňa Gabčová, Úrad vlády SR
- Ing. Michal Obuch, projektový manažér, EuroPlus, Consulting & Management, s.r.o.
- projektový tím, časť 01
 - Mgr. Peter Németh, vedúci projektového tímu
 - Ing. Miroslav Sklenka, projektový koordinátor
 - Ing. Miroslav Balon, projektový koordinátor
 - Nicole Fuchsová, asistentka projektového tímu
- projektový tím, časť 02:
 - PhDr. Eva Balonová, tréningový koordinátor
 - PhDr. Janka Hažírová, tréner pre zdravotných asistentov
 - Paula Tománková, tréner pre zdravotných asistentov
- 39 TZA
- Nepřítomný: 1 TZA (Rastislav Žiga, práce neschopný)
- V prílohe - K Príloha 7
 - program tréningu TZA
 - pripravené pracovné materiály pre činnosť TZA časťou 01 projektu

Monitoring UV SR, CFCU, MZ SR

13.1.2006 navštívili školenie Ing. Zuzana Škublová, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ing. Martina Galabová, CFCU a Mgr. Soňa Gabčová, Úrad vlády SR. Po rokovaní s projektovým tímom časti 01, na ktorom im boli podané podrobné informácie o priebehu realizácie projektu, sa predstaviteľky vládnych inštitúcií zúčastnili tréningu, ktorý viedli trénerky pre zdravotných asistentov. Počas obeda mali predstaviteľky vládnych inštitúcií možnosť komunikovať priamo s terénnymi zdravotnými asistentmi a získať tak informácie priamo od nich. Počas poobedňajšieho bloku predniesla Ing. Škublová príhovor k TZA, povzbudila ich v práci. Na následnej diskusii odpovedala Ing. Škublová na otázky TZA, ktoré sa týkali najmä administratívnych záležitostí výkonu ich práce a informovanosti o projekte zo strany lekárov a iných inštitúcií.

Školenia TZA sa v dňoch 11.1.-12.1.2006 zúčastnili taktiež PhDr. Eva Balónova, projektový koordinátor - časť 02, a Mgr. Michal Obuch, EuroPlus s.r.o.

Obsahová náplň blokov administrácie:

Spoločné stretnutia:

- vzájomné odovzdávanie skúseností a postupov pri práci
- vypracovanie zoznamu vecí, ktoré by TZA potrebovali
- zopakovanie spôsobu vyplňania pracovného výkazu
- zopakovanie spôsobu písania mesačnej správy
- zopakovanie spôsobu vedenia terénneho denníka
- potvrdenie o príjme
- termín ďalšieho tréningu – čas a miesto stretnutia
- odovzdanie prefotených materiálov:
 - pracovný výkaz – formát,
 - evidencia klientskych stránok - formát,
 - potvrdenie o návšteve - formát,
 - týždenný plán práce - formát,
 - formulár na cestovné,
 - dotazník A – zdravotný stav Rómov,
 - dotazník B – údaje budú získané v prípade súhlasu od pracovníka zdravotného strediska, resp. pracovníka relevantnej zdravotníckej inštitúcie.]
 - dotazník C - údaje budú získané v prípade súhlasu od pracovníka základnej školy, resp. vzdelávacej inštitúcie.

Skupinové stretnutia podľa mikroregiónov:

- podrobná revízia správ, potvrdení a výkazov, ktoré TZA odovzdali za daný mikroregión. Konkrétne oblasti, ktoré je potrebné vylepšiť a akým spôsobom.
- plán práce za mikroregión
- systém komunikácie PK - TZA
- plán osobných stretnutí PK - TZA
- kontrola terénneho denníka
- pripomienky / návrhy TZA

Individuálne stretnutia:

- preplatenie cestovného na školenie
- preplatenie cestovného v rámci MR
- revízia a aktualizácia telefónnych čísel TZA

A.1.2 Prezentácia projektu detašované pracovisko ÚV SR

kancelárie splnomocnenca vlády SR pre rómske otázky – Spišská Nová Ves

Termín konania:

6.1.2005, 11:00 hod.

Miesto konania

Kancelária EuroPlus Consulting & Management Prešov

Prítomní:

- Mgr. Peter Polák – vedúci regionálnej kancelárie
- Mgr. Peter Németh – vedúci projektového tímu

Priebeh stretnutia:

- predstavenie projektu „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov” – časť 01, jeho cieľov, vízií, stavu implementácie, terénnych zdravotných asistentov, krátkodobých projektových plánov pre najbližšie obdobie, dlhodobých projektových zámerov a pod.
- predstavenie činnosti detašovaného pracoviska úradu vlády SR v Spišskej Novej Vsi
- diskusia o možnostiach efektívnej spolupráce v rámci kompetencií ÚV SR a potrieb projektového zámeru
- systematizácia spolupráce na lokálnej úrovni medzi TZA a vedúcim kancelárie ÚV SR
- kompetencie vedúceho kancelárie ÚV SR vo vzťahu k TZA a projektovým aktivitám
- možnosti technickej, finančnej a materiálnej pomoci ÚV SR pre potreby projektového zámeru v každodenných TZA aktivitách

Záver:

- etablovaná úzka informačná spolupráca (výmena informácií z konkrétnych lokalít) o potrebách cieľových skupín v mikroregiónoch
- etablovaný systém spolupráce v rámci existujúcich štruktúr (TZA, pracovníci ÚV SR) v regióne – na základe pravidelných stretnutí a výmeny informácií v spolupráci s inštitúciou, ktorá sa zaoberá rómskou otázkou predpokladáme možnosť efektívnejšie reagovať na potreby a problémy konkrétnych lokalít, resp. dokážeme efektívnejšie naplňať ciele projektu.
- dohoda o spoločnom informačnom postupe vo vzťahu k relevantným partnerom v kompetenčnej pôsobnosti geografického dosahu detašovaného pracoviska ÚV SR – na základe vyššie uvádzaných princípov predpokladáme, že spoločným postupom (v spolupráci) pri kontaktovaní a zapájaní relevantných partnerov projektu na regionálnej úrovni dokážeme efektívnejšie osloviť a zapojiť týchto partnerov do procesu implementácie projektu. (šírenie informácií o projekte prostredníctvom pracovníkov detašovaného pracoviska ÚV SR, kancelárie splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity)

- príprava stretnutia s predstaviteľmi krajskej kancelárie úradu vlády SR v Prešove
- dohodnutá možnosť po konzultácii s projektovými koordinátormi, koncepcne usmerňovať činnosť TZA podľa potrieb cieľových skupín v konkrétnych lokalitách –v prípade, že relevantný partner identifikuje problém zo zdravotnej oblasti, ktorý unikol pozornosti projektového tímu na základe dohody existuje možnosť v prípade potreby aktuálne reagovať upozorniť na daný problém relevantným partnerom priamo TZA.
- príprava spoločného „okrúhleho stola“ relevantných partnerov (po prediskutovaní s krajskou kanceláriou). „Okrúhly stôl“ relevantných partnerov v podstate kopíruje zloženie steering committee na regionálnej úrovni a umožňuje tak zástupcom regionálnych pobočiek národných inštitúcií a strešných orgánov účasť, participáciu a priamy kontakt s projektom

A.1.3 Prezentácia projektu pred lekárskou komorou okresu Kežmarok

Termín konania:

10.1.2005, 16:00 hod.

Miesto konania

Reštaurácia „U Antona“, Kežmarok

Prítomní

- 20 lekárov okresu Kežmarok (všeobecných a pediaterov), z toho 6, ktorých sa projekt priamo dotýka: MUDr. Peter Marko, MUDr. Michal Mesároš, MUDr. Pavel Štýc, MUDr. Viera Janku, MUDr. Iveta Janíková, MUDr. Malíková
- Ing. Miroslav Balon, projektový koordinátor
- Renáta Bušová, TZA
- Zdena Mirgová, TZA
- Rastislav Žiga, TZA

Priebeh stretnutia:

Pred oficiálnym začiatkom zasadania komory sa projektový koordinátor Ing. Miroslav Balon zoznámil s predsedajúcim MUDr. Markom, na pozvanie ktorého sa stretnutie uskutočnilo. MUDr. Marko bol dobre informovaný o koncepcii projektu, o ktorej ho na spoločnom stretnutí informoval MUDr. Tatár ešte v roku 2003. Projektový koordinátor mu bližšie popísal fungovanie projektu, ktoré obce sú doň zaradené, dĺžku trvania projektu, stratégiu a víziu (výhľad na 10 až 15 rokov) a podobne.

Pred oficiálnym začiatkom sa projektový koordinátor tiež zoznámil s MUDr. Mesárošom, ktorý na dennej báze spolupracuje s TZA Rastislavom Žigom v Huncovciach. MUDr. Mesároš vyslovil s jeho prácou spokojnosť.

Oficiálne zasadnutie lekárskej komory otvoril predsedajúci MUDr. Marko. Po predstavení programu zasadania a krátkom úvode vyzval projektového koordinátora Ing. Miroslava Balona, aby sa ujal slova. Ing. Balon na úvod predstavil projekt, jeho rozsah, priebeh, ciele a podobne. Následne objasnil projektové aktivity týkajúce sa lekárov pôsobiacich v okrese Kežmarok. Projektový koordinátor uviedol obce z okresu Kežmarok zaradené do projektu (Podhorany, Rakúsy, Slovenská Ves, Výborná, Huncovce – mikroregión číslo 3) a osobne predstavil TZA, ktorí pôsobia v obciach okresu Kežmarok.

Po prezentácii odpovedal projektový koordinátor na otázky lekárov. Otázky sa týkali najmä:

1. dĺžky trvania projektu
 2. možnosti, ako rozšíriť tento projekt na ďalšie obce v okrese
 3. vyhladok na predĺženie projektu, prípadne možnosti, ako dosiahnuť dlhodobejšie pôsobenie terénnych zdravotných asistentov v daných lokalitách
 4. kritérií, na základe ktorých boli vybrané lokality zaradené do projektu
- V ďalšej časti diskusie bol dohodnutý systém, podľa ktorého budú jednotliví TZA priradení k lekárom:

p. Renáta Bušová

- Obec Podhorany – deti aj dospelí
- Obec Výborná - deti
- Obec Slovenská Ves – deti

p. Zdena Mirgová

- Obec Rakúsy - deti aj dospelí
- Obec Výborná - dospelí
- Obec Slovenská Ves – dospelí

p. Rastislav Žiga

- Obec Huncovce - deti aj dospelí

A.1.4 Prezentácia projektu pred predsedníctvom lekárskej komory okresu PO

Termín konania

18.1.2005, 15:30 hod.

Miesto konania

Nemocnica s poliklinikou J.A.Raymana, Prešov

Prítomní:

MUDr. Ján Kovaľ, MUDr. Ján Kmec, MUDr. Ladislav Babuščák, MUDr. Rudolf Novotný, MUDr. Karol Kyslan, MUDr. Jozef Augustínsky, MUDr. František Németh, MUDr. Ivan Babčák, MUDr. Goč, MUDr. Dagmar Želatínska, Zástupca zdravotných sestier: p. Timková

Mgr. Peter Németh – vedúci projektového tímu

Priebeh stretnutia:

- predstavenie projektu „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov” – časť 01, jeho cieľov, vízií, stavu implementácie, terénnych zdravotných asistentov, krátkodobých projektových plánov pre najbližšie obdobie, dlhodobých projektových zámerov a pod.
- ponuka na spoluprácu pre lekárov pôsobiacich v mikroregiónoch Prešovského okresu, ktorých sa projekt dotýka
- ponuka na spoluprácu pre iné zdravotnícke inštitúcie, pôsobiace v relevantnej oblasti v prípade ich záujmu
- ponuka na spolupráce súčinnosti na úrovni okresu Prešov
- účasť lekárov a zdravotníckych pracovníkov na pracovnom stretnutí – tréning zdravotníckeho personálu.

Záver:

- etablovaná informačná spolupráca týkajúca sa relevantných informácií
- posunutie informácií o pripravovanom tréningu a nutnosti účasti na ňom pre zdravotnícky personál v pôsobiaci v konkrétnych lokalitách mikroregiónov

A.1.5 Prezentácia projektu detašované pracovisko ÚV SR

kancelárie splnomocnenca pre rómske otázky – Prešov, krajská kancelária

Termín konania:

26.1.2005, 9:00 hod.

Miesto konania

Detašované pracovisko ÚV SR, kancelárie splnomocnenca vlády SR – krajská kancelária, Prešov

Prítomní

- Ing. Vlado Beliš – vedúci krajskej kancelárie
- Róbert Lehocký – expert / konzultant krajskej kancelárie
- Jana Eremiášová – asistent krajskej kancelárie
- Mgr. Peter Németh – vedúci projektového tímu
- Mgr. Nicole Fuchsová – asistent projektového tímu
- Ing. Miroslav Balon, projektový koordinátor

Priebeh stretnutia:

- predstavenie projektu „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom

vyškolených terénnych zdravotných asistentov” – časť 01, jeho cieľov, vízií, stavu implementácie, terénnych zdravotných asistentov, krátkodobých projektových plánov pre najbližšie obdobie, dlhodobých projektových zámerov a pod.

- predstavenie činnosti detašovaného pracoviska úradu vlády SR, krajskej kancelárie v Prešove
- diskusia o možnostiach efektívnej spolupráce v rámci kompetencií ÚV SR a potrieb projektového zámeru
- systematizácia spolupráce, činností a súčinnosti na regionálnej úrovni.

Záver:

- etablovaná informačná spolupráca týkajúca sa relevantných informácií z oblasti rómskej problematiky v Prešovskom kraji
- spoločný informačný postup vo vzťahu k relevantným partnerom na úrovni Prešovského kraja
- príprava spoločného „okružného stola“ relevantných partnerov

A.1.6 Prezentácia projektu PSK / VÚC

odbor kultúry a národnostných menšín Prešov

Termín konania

27.1.2005, 8:00 hod.

Miesto konania

Úrad PSK, Prešov

Prítomní

Mgr. František Godla – odbor národnostných menšín

Erika Godlová – odbor kultúry

Mgr. Peter Németh – vedúci projektového tímu

Priebeh stretnutia:

- predstavenie projektu „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov” – časť 01, jeho cieľov, vízií, stavu implementácie, terénnych zdravotných asistentov, krátkodobých projektových plánov pre najbližšie obdobie, dlhodobých projektových zámerov a pod.
- predstavenie činnosti odboru kultúry a národnostných menšín Prešovského samosprávneho kraja
- predstavenie realizovaných a prebiehajúcich projektov PSK v oblasti rómskej problematiky
- diskusia o možnostiach efektívnej spolupráce

Záver:

- etablovaná pravidelná výmena informácií z oblasti rómskej problematiky v Prešovskom kraji
- spoločný informačný postup vo vzťahu k relevantným partnerom na úrovni Prešovského kraja
- príprava spoločného „okrúhleho stola“ relevantných partnerov
- dohodnuté pravidelné informačné stretnutia

A.1.7 Prezentácia projektu odbor národnostných menšín KÚ v Prešove

Termín konania

27.1.2005, 13:00 hod.

Miesto konania

Krajský úrad v Prešove

Prítomní

- Ing. Miloslav Murajda – zástupca prednostu KÚ
- Mgr. Gajdošová – hovorkyňa krajského úradu
- Mgr. Bača – vedúci odboru národnostných menšín
- Mgr. Peter Németh – vedúci projektového tímu
- Mgr. Nicole Fuchsová – asistent projektového tímu

Priebeh stretnutia:

- predstavenie projektu „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov“ – časť 01, jeho cieľov, vízií, stavu implementácie, terénnych zdravotných asistentov, krátkodobých projektových plánov pre najbližšie obdobie, dlhodobých projektových zámerov a pod.
- predstavenie činnosti odboru národnostných menšín Krajského úradu v Prešove
- predstavenie monitorovaných aktivít KÚ Prešov v oblasti rómskej problematiky
- diskusia o možnostiach efektívnej spolupráce

Záver:

- etablovaná pravidelná výmena informácií z oblasti rómskej problematiky v Prešovskom kraji
- spoločný informačný postup vo vzťahu k relevantným partnerom na úrovni Prešovského kraja
- príprava spoločného „okrúhleho stola“ relevantných partnerov
- pravidelné informačné stretnutia

B. ZMENY A RIZIKÁ POČAS REALIZÁCIE PROJEKTU

Spolupráca s TSP – v niektorých mikroregiónoch (napr. Veľké Kapušany) začínajú pracovníci TSP vyhodnocovať pôsobenie a aktivity TZA ako konkurenčné z hľadiska pôsobnosti a náplne poskytovaného poradenstva a pomoci.

Návrh riešenia: Organizácia a facilitácia priamych stretnutí s konkrétnymi KSP v regiónoch – vysvetlenie pracovnej činnosti TZA a zdefinovanie konkrétnych oblastí zodpovednosti a spolupráce medzi TZA a KSP.

Prefaženie TZA – z dôvodov dlhodobej absencie činností v zdravotnej oblasti zameranej na rómske komunity veľkosť a rozsah existujúcich problémov a potrieb riešení ďaleko presahuje fyzickú kapacitu možností TZA a ich výkonu. Očakávanie od relevantných partnerov ďaleko presahujú možnosti pôsobenia TZA – výkon zdravotných činností, aplikácia priamej zdravotnej starostlivosti, enormné množstvá v prípade konkrétnych požiadaviek (napr. vyhľadať 600 osôb v osade atď.), plné zastupovanie klientov projektu v zdravotnej oblasti (kontakt s relevantnými inštitúciami v mene klientov vrátane rozhodovania za klienta atď.) hradenie urgentných humanitárnych nákladov pre klientov projektu (úhrada poskytnutej zdravotnej starostlivosti, cestovných nákladov, nákup liekov atď.) a podobne

Návrh riešenia: postupné vysvetľovanie pracovných povinností TZA, pozície TZA v teréne ako aj cieľov a zámeru projektu relevantným partnerom a cieľovej skupine.

Identifikácia humanitárnych potrieb počas implementácie projektu – výraznú časť problémov, ktoré projekt nemôže z hľadiska jeho zámeru riešiť sú „humanitárne“ prípady, ktorých rozsah a obsah sa extrémne zvyšuje (napr. prístupnosť zdravotníckych zariadení z finančného hľadiska – cestovné atď.)

Návrh riešenia: v prípade možnosti alokácia rozpočtových zdrojov projektu pre takéto prípady.

Zdravotné riziká pre TZA – zvyšujúce sa očakávania komunit a relevantných partnerov smerujú denné činnosti TZA do vysoko rizikových prostredí z hľadiska hygienického, zdravotného a bezpečnostného – TZA v procese implementácie projektu sú v priamom kontakte s najhoršími prípadmi zo zdravotnej oblasti v už aj tak vysoko rizikových prostrediach exkludovaných rómskych osád.

Návrh riešenia: primárne nie je v možnostiach projektu tento problém riešiť, problém je riešiteľný len v celkovom kontexte riešenia rómskej otázky. Sekundárne navrhujeme zvýšiť ochranu TZA vo vysoko rizikových prípadoch.

Klarifikácia oprávnenosti nákladov – nevyhnutnosť presnej klarifikácie oprávnenosti jednotlivých nákladov pre možnosti implementácie projektu.

Návrh riešenia: flexibilné negociácie MZ SR a spoločnosti EuroPlus s.r.o. pružne reagujúce na potreby projektu.

C. PLÁNOVANÉ AKTIVITY V NÁSLEDUJÚCOM OBDOBÍ

Tréning TZA – finalizácia teoretickej, metodologickej a praktickej prípravy TZA pre vykonávanie projektových aktivít a činností v konkrétnych každodenných podmienkach v mikroregiónoch (február 2006).

Finalizácia propagačnej kampane projektu – dopracovanie strategického dokumentu zameraného na zviditeľnenie a propagáciu projektových aktivít u širokej laickej a odbornej verejnosti prostredníctvom využívanie komunikačno-propagačných nástrojov a metód.

Príprava tréningu pre lokálne verejné autority a pracovníkov zdravotníckych inštitúcií – relevantných autorov projektu v rámci geografickej pôsobnosti projektového zámeru

Ukončenie procesu vakcinácie TZA z bezpečnostno-hygienických dôvodov.

Príprava štandardizácie činností TZA v mikroregiónoch z hľadiska koncepčných návrhov riešení doterajších aktivít (napr. systém vakcinácií členov komún, systém preventívnych prehliadok atď.) – na základe doterajšej činnosti a pôsobenia TZA v mikroregiónoch plánujeme pripraviť sumár činností v ktorých TZA môže reagovať konštantným spôsobom – plánujeme vytvoriť tzv. praktický pracovný list TZA – príručku, katalóg riešenia identifikovaných problémov vznikajúcich v každodenných činnostiach TZA.

Nadväzovanie partnerstiev s relevantnými partnermi – krajskej, regionálnej a lokálnej úrovni s cieľom efektívizácie implementovaných aktivít pre cieľové skupiny projektu.

Príprava „okrúhleho stola“ pre relevantných partnerov projektu s cieľom etablovania systému pravidelnej spolupráce, komunikácie a súčinnosti v oblasti zdravotnej problematiky rómskych komún na úrovni Prešovského kraja.

Príprava procesu zdravotnej výchovy a osvedy implementovaných prostredníctvom TZA v konkrétnych lokalitách. TZA môžu, budú schopní, implementovať zdravotnú výchovu až po ukončení cyklov školiaceho procesu STZA.

Monitorovacie aktivity nevyhnutné pre systematizáciu činnosti TZA a projektových zámerov v konkrétnych mikroregiónoch.

D. PROPAGÁCIA PROJEKTU

D.I. PRÍPRAVA NÁVRHU PROPAGAČNEJ STRATÉGIE PROJEKTU

Návrh propagačnej stratégie tvorí základ pre strategický dokument, ktorý bude usmerňovať a riadiť komunikáciu a propagáciu so všetkými komunikačnými partnermi projektu na rôznych geografických úrovniach.

D.II. VŠEOBECNÉ KOMUNIKAČNÉ NÁSTROJE:

Logo projektu – light motív - vytvorenie loga projektu, ktoré bude samozrejmosťou súčasťou všetkých propagačných a informačných materiálov distribuovaných v rámci PR kampane jednoducho identifikovateľné pre všetky cieľové skupiny.

Informačný leták – skladací informačný A4 formát – grafická prezentácia základných informácií týkajúcich sa projektu (popis projektu, hlavné ciele, realizované aktivity, kontaktné údaje TZA, očakávané výsledky atď.)

Informačný panel – obsahujúci všetky relevantné informácie o projekte v grafickej a textovej úprave - formát A0. Mobilita panelov umožní ich umiestnenie a prezentáciu počas celej implementácie PR stratégie ako aj pri účasti a prezentácii projektu na iných podujatiach (napr. zasadnutia inštitúcií relevantných partnerov, pracovné stretnutia a konferencie organizované spolupracujúcimi subjektmi a pod.)

Lokálna úroveň:

- Priamy informačný mailing
- Poskytovanie spätnej väzby
- Distribúcia informačných a propagačných materiálov
- Obecný informačný priestor
- Lokálne médiá
- Door to door kampaň
- Priame stretnutia

Regionálna úroveň:

- Koordinačné stretnutia relevantných subjektov
- Tlačová správa
- Tlačová konferencia
- Podporná mediálna kampaň
- „Novinári v praxi“
- Rómske médiá
- Priamy elektronický informačný mailing
- Distribúcia informačných a propagačných materiálov

Národná úroveň:

- Steering committee
- WEB stránka
- Priamy elektronický informačný mailing
- Tlačová správa, Tlačová konferencia
- Podporná mediálna kampaň
- Súčinnostné stretnutia

Medzinárodná úroveň:

- Preklad informácií
- Identifikácia relevantných partnerov
- Informačný mailing

D.III. POKRAČOVANIE „DOOR TO DOOR“ KAMPANE

- Pokračovanie v osobných návštevách členov projektového tímu (PK, PV) relevantných partnerov projektu v jednotlivých mikroregiónoch - priama propagácia projektu v konkrétnych lokalitách (informovanie o procese implementácie projektu).

D.IV. INFORMAČNÝ LETÁK

- pokračovanie distribúcie jednoduchého informačného letáku – formát A4 - definujúceho ciele projektu, projektový zámer a proces implementácie projektu STZA. (informácie použité z UVS).

E. PRÍLOHA - PODROBNÝ POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE

E.I. MIKROREGIÓN Č. 1

- 250 osôb oslovených za účelom zdravotnej osvety
- 50 rodín oslovených za účelom vysvetlenia potreby povinného očkovania
- Rodičia 8 detí, ktoré majú ísť na povinnú prehliadku v 3 rokoch
- 7 žien upozornených na potrebu gynekologickej prehliadky
- 5 rodín navštívených za účelom merania krvného tlaku

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Roman Lysina – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Vladimír Hudec - geriatler
- MUDr. Irena Baculáková – praktická lekárka pre dospelých

Spolupráca so školami:

- ZŠ Telgárt
- ŠZŠ Telgárt
- ZŠ Pohorelá

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- 31 vybavených zdravotných preukazov

Spolupráca s TSP:

- Jarka Gordánová
- Marcel Polák
- Janka Kamzíková
- Františka Baksová

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov

- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

- Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých troch obciach mikroregiónu.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- PK považuje prácu TZA za vynikajúcu. Je to jeden z najlepších tímov TZA v projekte vôbec.
- Ku svojej práci pristupujú veľmi svedomite a aktívne. Na veľmi dobrej úrovni je aj administratívne zvládnutie dokumentov súvisiacich s ich prácou, t.j. pracovné výkazy, správy, potvrdenia o návšteve, evidencie klientskych stránok, týždenné plány práce a pod.
- Okrem klasickej osvetovej činnosti v rómskych komunitách sa TZA venujú aj úzkej spolupráci s lekármi v mikroregióne, predovšetkým pri oslovovaní klientov ohľadom potreby pravidelných lekárskeho prehliadok všetkých vekových skupín a očkovania detí. Zameriavajú sa aj na meranie tlaku krvi chorých obyvateľov, šírenie myšlienok potreby gynekologických vyšetrení pre ženy a pod.
- Tento mesiac sa pričínili o vybavenie 31 zdravotných preukazov pre obyvateľov obcí, ktorí ich doteraz nemali.
- V obciach mikroregiónu je veľmi dobrá spolupráca so starostami týchto obcí, čo uľahčuje adresnosť osvetových aktivít TZA.
- Na ďalšie obdobia sú naplánované zdravotné osvetové prednášky, ktoré by boli potrebné predovšetkým v oblasti hygienických návykov, zdravého životného štýlu a škodlivosti fajčenia, alkoholu a omamných látok.

E.II. MIKROREGIÓN Č. 2

Počet klientov/stránok:

- 173 občanov navštívených za účelom zdravotnej osvetu
- 20 oslovených chorých pacientov
- 10 žiakov zúčastnených prednášky
- 5 osôb zabezpečených na zubné ošetrenie
- 55 osôb zabezpečených na očkovanie

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Miroslav Okkel – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Ján Endrek - stomatológ
- MUDr. Katarína Demková – gynekológ
- MUDr. Mária Bezeková – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Marta Mlynárová – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Jacqueline Bánesová - stomatológ
- MUDr. Agáta Seifertová – praktická lekárka pre deti a dorast

Spolupráca so školami:

- ZŠ Slavošovce
- ZŠ Nižná Slaná
- ZŠ Roštár
- MŠ Roštár
- MŠ Kobeliarovo

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- 2 osoby, ktorým boli vybavené zdravotné karty poistencov.

Spolupráca s TSP:

- Mgr. Marcela Tomášiková

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

- Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých troch obciach mikroregiónu, i keď samozrejme Denisa Kolesárová pôsobí predovšetkým v obci Kobeliarovo, Ivana Lukáčová v obci Roštár a Jana Tomiová v obci Slavošovce.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Práca TZA v mikroregióne je vynikajúca, z hľadiska spolupráce s lekármi a administratívneho zabezpečenia dokonca jedna z najlepších vôbec.
- V priebehu mesiaca sa zamerali predovšetkým na spoluprácu s lekármi. Lekári im dávali zoznamy ľudí, ktorí majú ísť na preventívnu prehliadku, očkovanie, do prenatalnej poradne a poradne s dojčatom. Týchto ľudí potom navštevovali a informovali.
- Pre dojčiace matky vypracovali brožúrku „Životospráva dojčiacej matky“. Brožúra tvorí súčasť prílohy tejto správy a je uvedená v tlačenej forme v mesačnej správe predloženej TZA za daný MR
- V budúcom období sa plánuje pokračovať v práci v teréne, predovšetkým podľa inštrukcií detských lekárov. Ďalej sa plánuje pravidelná osвета o osobnej hygiene, hygiene životného prostredia, prevencii, sexuálnom správaní, očkovaní, preventívnych prehliadkach a potrebe vzdelania. Dôležité je monitorovať zdravotný stav obyvateľov, učiť ich o zdravom životnom štýle a plánovanom rodičovstve. Hlavná bude snaha, aby nezanedbávali osobnú hygienu.
- Pripravujú sa prednášky na tému „Sexuálna výchova a prevencia sexuálne prenosných ochorení, pre žiakov v pubertálnom veku.
- Práci TZA by prospelo uhrádzanie cestovných náhrad za cestovanie autom, nakoľko sú veľmi zlé autobusové spoje medzi miestami výkonu ich činnosti.

E.III. MIKROREGIÓN Č. 3

Počet klientov / stránok:

- cca 400 osôb (50 osôb – očkovanie, 21 osôb – beseda s lekárom o osobnej hygiene a pravidelných kontrolách detí, 35 rodín – detská poradňa, 73 rodín – poplatky za odpad, 45 rodín – dochádzka do školy, cca 150 ľudí – ostatné – osвета, návšteva s terénnou sestrou)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Iveta Janíková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Mesároš Michal, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Nozdrovický Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Janku Viera, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Marko Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Štefánia Glatková, praktický lekár pre dospelých

Spolupráca so ZŠ:

- MŠ Rakúsy, ZŠ Podhorany, ZŠ Huncovce,
- navštívených **45 rodín** s deťmi s najhoršou dochádzkou do ZŠ

Zdravotné poisťovne

- Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 14 osôb.

Organizácia práce TZA:

- TZA pracujú samostatne, podľa obvodov lekárov pôsobiacich v mikroregióne. p. Žiga je zodpovedný za obec Huncovce (deti aj dospelí), p. Mírgová za obec Rakúsy (detí aj dospelí) a obce Slovenská Ves a Výborná (deti) a p. Bušová je zodpovedná za obec Podhorany (detí aj dospelí) a obce Slovenská Ves a Výborná (dospelí).

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Vďaka účasti projektového koordinátora na zasadnutí lekárskej komory okresu Kežmarok sú lekári v tomto mikroregióne o projekte dobre informovaní. Spolupráca lekárov s TZA je na veľmi dobrej úrovni, lekári sú s prácou TZA spokojní.
- PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA spolupracujú s lekármi a postupujú podľa ich inštrukcií (napr. pri distribúcii informácií o očkovaní, preventívnych prehliadkach, detských poradniach, vyzdvihnutí liekov z lekárne a pod.). TZA spolupracujú aj s terénnymi sestrami – v obci Rakúsy v pondelky a štvrtky, v obci Podhorany v utorky. Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA so ZŠ a obecnými úradmi v mikroregióne.
- Na základe konzultácií a výkazov sa PK oboznámil so skutočnosťou, že TZA vykonávajú v MR aj aktivity, ktoré priamo nesúvisia s ich náplňou práce (informovanie občanov o povinnosti zaplatiť za odpad podľa inštrukcií obecného úradu, oznámenia rodičom o zlej dochádzke ich detí do školy podľa inštrukcií vedenia školy a pod.). Keďže tieto aktivity sú prínosné pre občanov i pre inštitúcie, s ktorými TZA spolupracujú a nebránia im (TZA) vo vykonávaní ich primárnych činností, PK tieto aktivity schválil. Je pravdepodobné, že takéto aktivity prispievajú k budovaniu dobrých vzťahov medzi TZA a miestnymi autoritami.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je na pomerne nízkej úrovni, primeraná základnému stupňu vzdelania všetkých troch TZA tohto mikroregiónu. Evidenciu klientskych stránok a potvrdenia o návšteve sa už TZA naučili vyplňať správne. Týždenné plány práce ako aj pracovné výkazy bolo potrebné prepracovať pod vedením PK. Asi najväčší problém je s dodržiavaním formátu mesačnej správy. Napriek tomu, že TZA dostali inštrukcie na školení, ako mesačnú správu písať, obdržali tiež formát správy a vzorovo napísanú mesačnú správu, je pre

nich problém dodržať požadovaný formát. PK to plánuje riešiť opätovným objasňovaním formátu správy a pripravením „formulára“ mesačnej správy, ktorý bude obsahovať nielen predtlačené všetky časti, ktoré má mesačná správa obsahovať, ale aj prázdne riadky a TZA budú vpisovať priamo do tohto formulára. Keďže TZA pracujú samostatne, mesačné správy budú tiež spracovávať samostatne. Ako je už spomenuté vyššie, uvedené nedostatky súvisia s nízkym stupňom vzdelania TZA a tiež s tým, že TZA nemajú s takouto prácou nijaké skúsenosti. PK predpokladá, že aj táto stránka ich práce sa bude postupne s nadobudnutou praxou zlepšovať.

- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v zasedačke obecného úradu v Slovenskej Vsi. PK by sa týmto chcel poďakovať p. Jacenkovi, starostovi obce, za to, že im to umožnil.

Spolupráca TZA a TSP

- V tomto mikroregióne nie je nadviazaná aktívna spolupráca TZA s TSP. TZA to nevnímajú ako potrebné, pretože všetci traja TZA sú Rómovia akceptovaní v miestnych komunitách.
- Z hľadiska PK nie je aktívna spolupráca TZA a TSP v tomto konkrétnom MR nevyhnutná, pretože, ako je uvedené nižšie, spolupráca KSP s TZA v iných mikroregiónoch spočíva najmä v nasledovných dvoch aktivitách:
 1. KSP predstavili TZA v danej komunite a poskytli im podkladové informácie (najmä ak ide o nerómskych TZA)
 2. TZA využívajú priestorové a materiálne vybavenie KSP
- Z tohto hľadiska nie je potrebné, aby TZA aktívne spolupracovali s TZA, pretože TZA v tomto MR sú Rómovia bývajúci v miestnych osadách (a teda nie je potrebné ich predstavovať a situáciu poznajú) a TZA pracujú samostatne, spoločné stretnutia tímu sa uskutočňujú na OcÚ v Slovenskej Vsi (teda nie v kancelárii KSP). Je prirodzené, že v obciach, v ktorých KSP pôsobia (napr. Huncovce), sa s nimi TZA stretávajú a rozprávajú o aktuálnych problémoch, to však podľa názoru PK nemožno nazvať aktívnou spolupracou.

E.IV. MIKROREGIÓN Č. 4

Počet klientov / stránok:

- 628 osôb (zoznamy od lekárov – preventívne prehliadky, očkovanie, poradne pre matky novorodencov, osвета)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Kardoš Ján, lekár pre deti a dospelosť
- MUDr. Tropková, lekár pre deti a dospelosť

- MUDr. Bakossová Eva, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Hubáčková Gabriela, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Urbanová Helena, stomatológ
- MUDr. Mozolíková, stomatológ
- MUDr. Ivanidesová, stomatológ
- MUDr. Ivanides, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Harmaňoš, urológ
- MUDr. Sdásková, internista
- MUDr. Osif, gynekológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ v Spišskom Štiavniku, ZŠ v Hrabušiciach, spísanie zoznamu žiakov, ktoré sú z hľadiska hygieny najproblémovejšie

Spolupráca s OcÚ:

- OcÚ Hrabušice Ing. Štefan Labuda, starosta, OcÚ Betlanovce – Beáta Kopčáková, starostka, OcÚ Spišský Štiavnik – Mária Kleinová, starostka, OcÚ Vydrník – Peter Slobodník, starosta

Zdravotné poisťovne:

- Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 4 osoby.

Organizácia práce TZA:

- TZA pracujú prevažne samostatne, p. Lipovská zodpovedá za obce Hrabušice a Betlanovce, p. Lacková zodpovedá za obce Spišský Štiavnik, Vydrník.

Iné:

- vybavenie učebných pomôcok a desiaty pre 150 detí na odbore sociálnych vecí ÚPSVaR v Poprade

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu, čo potvrdzuje aj počet spolupracujúcich lekárov a najmä počet osôb, na ktoré má práca TZA v tomto mikroregióne priamy dopad. TZA sú veľmi aktívne, vykonávajú aj aktivity, ktoré nemajú priamo v popise práce (napr. UPSVaR). Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA so ZŠ a obecnými úradmi v mikroregióne.
- Jediný pracovný problém v tomto MR sa týkal skutočnosti, že relevantní partneri neradi dávali pečiatky potvrdzujúce stretnutie s TZA na formulár Evidencia klientskych stránok, čo je pochopiteľné, pretože daní partneri nie sú ich klientmi. Problém sme vyriešili tak, že relevantní partneri budú potvrdzovať stretnutia s TZA na formulár Potvrdenie o návšteve. V prípade, že je týchto stretnutí v mesiaci viacero (čo bol pôvodný zámer využitia formulára Evidencia klientskych stránok na tento účel),

bude postačujúce, aby daný partner (lekár, riaditeľ školy) potvrdil len jedno potvrdenie a pri ďalších návštevách sa na rovnaký formulár len opečiatkuje dátum návštevy.

- Práca TZA týkajúca sa administratívy je tiež na výbornej úrovni, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v komunitnom centre v Hrabušiciach. PK by sa týmto chcel poďakovať p. Labudovi, starostovi obce, a komunitným pracovníkom za to, že im to umožnili.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

- Mgr. Eva Majcherová, Hrabušice
- Jana Kroščenová, Hrabušice
- Mgr. Vojtech Knapke, Spišský Štiavnik
- Jaroslav Lacko, Spišský Štiavnik
- Božena Ščuková, Spišský Štiavnik

Aktivity, na ktorých spolupracujú:

- spoločná návšteva v osadách, v problémovejších rodinách
- TSP poskytujú TZA priestory na stretnutia a tiež vybavenie (PC)
- spoločná návšteva inštitúcií (napr. Mgr. Polák, detašované pracovisko splnomocnenkyne vlády pre rómske komunity, SNV)
- plánované spoločné vypracovanie projektu hygienického centra (OZ Khamoro)

E.V. MIKROREGIÓN Č. 5

Počet klientov / stránok:

- 70 rodín (očkovanie, váženie, osвета o správnej životospráve, o hygiene dievčat, starostlivosti o starších a pod.)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Petreková Martina, stomatológ
- MUDr. Podolinská Viera, stomatológ
- MUDr. Alcnauerová Drahoslava, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hercegová Jana, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Krajňák, gynekológ
- MUDr. Zoričák, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Macejková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Roch, gynekológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ sv. Michala v Spišských Tomášovciach, ZŠ Juraja Sklenára v Letanovciach, spolupráca pri odvíšivavení

Organizácia práce TZA:

- p. Gabčová je zodpovedná za obec Spišské Tomášovce, p. Žigová je zodpovedná za obec Letanovce, prevažne však pracujú spoločne.

Iné:

- Návšteva Mgr. P. Poláka z Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity (detašované pracovisko SNV) ohľadne odvíšivavenia detí.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Prácu TZA v teréne považuje PK za veľmi dobrú. TZA sú veľmi aktívne, vykonávajú aj aktivity, ktoré nemajú priamo v popise práce (napr. návšteva Mgr. Poláka). Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA so ZŠ a obecnými úradmi v mikroregióne.
- U dvoch lekárov mali TZA problém s vyplnením dotazníka. Lekári dôvodili, že nedostali žiadnu oficiálnu inštrukciu a že to nie je ich povinnosť. Veríme, že po predložení krycieho listu, ktorý majú TZA obdržať od MZ SR sa to zmení.
- V jednom prípade vyslovila lekárka sťažnosť, že z 13 ľudí, ktorí mali ísť na očkovanie, prišli len šiesti. PK to považuje za normálne, najmä u rómskej populácie nemožno očakávať 100%-nú úspešnosť. TZA všetkých 13 ľudí zo zoznamu navštívili, čo títo ľudia potvrdili svojim podpisom. TZA nemajú prostriedky na to, aby prinútili ľudí ísť k lekárovi, môžu len informovať.
- TZA by privítali väčšiu ústretovosť u niektorých lekárov, napríklad aby nemuseli čakať v čakárni s ostatnými pacientmi, lebo je to neefektívne strávený čas. PK navrhol vytvoriť systém návštev podľa návrhu lekárov. Lekári budú TZA očakávať, TZA tak budú môcť efektívnejšie pracovať.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je tiež na výbornej úrovni, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v rodinnom dome p. Gabčovej v Spišských Tomášovciach. PK by sa jej týmto chcel poďakovať za to, že je taká ústretová.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

- Mgr. Zdeno Pecha, Spišské Tomášovce
- Klaudia Nemčíková, Letanovce

Aktivity, na ktorých spolupracujú:

- spoločná návšteva v osadách, najmä na začiatku projektu, TSP predstavili TZÁ v daných komunitách
- spolupráca pri zisťovaní foriem a stupňa postihnutia za účelom získania sociálnych dávok pre dané osoby na oddelení posudkových činností ÚPSVaR
- Frekvencia stretnutí: 1 – 2x mesačne s oboma TSP

E.VI. MIKROREGIÓN Č. 6

Počet klientov / stránok:

- cca 300 (očkovanie, preventívne prehliadky, zdravotné kontroly, vyšetrenie zraku, moču, meranie tlaku, hmotnosti, výšky, podpis dohôd, pomoc v poradni pre deti, práca s novorodencami, nevyzdvihnuté deti z nemocnice, návšteva klientov vyradených z detskej ambulancie, osвета – celková hygiena, hygiena rúk, príprava umelej výživy pre novorodencov a iné)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Pencák Branislav, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Slivková Iveta, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Fulková Iveta, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hájeková Anna, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hrebenárová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Vokál Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Pirochová Oľga, det. oddelenie NsP v SNV
- MUDr. Kovaľová Mária, špecialista
- MUDr. Melikantová, stomatológ
- MUDr. Dvořáková, gynekológ

Spolupráca so ZŠ:

- ŠZŠ Markušovce, ZŠ Rudňany, rómska MŠ Rudňany, doprevádzanie detí žiakov v čase vyučovania na očkovanie a preventívne prehliadky, návšteva rodičov chorých a nedostatočne oblečených detí

Spolupráca s OcÚ:

- Miroslav Blišťan, starosta Rudňany, Ing. Ján Šofranko, starosta, Markušovce, Peter Volčko, starosta, Poráč

Zdravotné poisťovne:

- Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 15 osôb

Iné

- Vybavenie rodného listu na matričnom úrade v Spišskej Novej vsi

Organizácia práce TZA:

- p. Kalafutová pracuje samostatne v Markušovciach. p. Pokutová a p. Kačmarčíková pracujú spoločne v Rudňanoch.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu. Je to jeden z najlepších tímov TZA (spoločne s ostatnými štyrmi, ktoré boli zaradené do TOP 5 za mesiac január). TZA sú veľmi aktívne, veľkým prínosom sú aj ich skúsenosti s prácou v zdravotníckych zariadeniach, čo im umožňuje vykonávať aj odbornejšie činnosti.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je rovnako vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu.
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v priestoroch, ktoré využívajú TSP v Rudňanoch. V rovnakej budove sa nachádza ambulancia MUDr. Pencáka. Priestory sa využívajú na spoločné stretnutia tímu TZA v MR najmä pri zostavovaní mesačných výkazov.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

Markušovce:

- Katka Pechová
- Beáta Hamráková

p. Kalafutová s nimi spolupracuje takmer denne. Najmä s p. Pechovou, ktorá vzhľadom na fakt, že je Rómka, výborne pozná ľudí v komunite a je veľmi nápomocná aj pri hľadaní osôb.

Rudňany:

- Jarka Belaničová
- Sylvia Melušová

p. Pokutová a p. Kačmarčíková sú v kontakte s TSP 2 až 3-krát do týždňa. Spolupracujú pri návšteve osád, pri aktivitách v MŠ, ZŠ, pri besedách a pod. TZA využívajú priestory TSP.

E.VII. MIKROREGIÓN Č. 7

Počet klientov / stránok:

- 324 osôb (59 osôb – očkovanie, 20 osôb – odber krvi, 25 rodičov malých detí /do 2 r./, doprovod cca 150 detí do a zo školy, osвета cca 70)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Rahim Amiri, lekár pre deti a dorast

- MUDr. Bratková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Petříková, lekár pre deti a dorast

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Bystrany, MŠ Bystrany, ZŠ Spišské Vlachy, doprovod detí do a zo školy

Zdravotné poisťovne:

- Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 18 osôb

Organizácia práce TZA:

- TZA pracujú samostatne, p. Plachetková je zodpovedná za Obec Žehra a mesto Spišské Vlachy, časť Dobrá Voľa, p. Žiga je zodpovedný za obec Bystrany.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA spolupracujú s lekármi a postupujú podľa ich inštrukcií (napr. pri distribúcii informácií o očkovaníach, odbere krvi, preventívnych prehliadkach, detských poradniach, a pod.). Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA s obecnými úradmi v mikroregióne.
- Spolupráca so ZŠ je na výbornej úrovni, p. Plachetková odprevádza na dennej báze cca 150 detí z osady v Žehre do základných škôl v Spišských Vlachoch. PK sa bol osobne presvedčiť, že je to veľmi zmysluplná činnosť, veľmi ju vítajú predstavitelia škôl, rodičia detí i ostatní cestujúci v hromadnej doprave. p. Plachetková má u detí autoritu, tento čas zároveň využíva na šírenie osvedy najmä v oblasti hygieny a zdravého spôsobu života.
- p. Žiga v Bystranoch musí riešiť problémy s odpadom, ktorý sa hromadí, pretože ho pravidelne neodvážajú. Novootvorené hygienické centrum by mu malo pomôcť v práci a zvýšiť hygienu u ľudí žijúcich na osade.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je na pomerne nízkej úrovni, primeraná základnému stupňu vzdelania oboch TZA tohto mikroregiónu. Evidenciu klientskych stránok a potvrdenia o návšteve sa už TZA naučili vyplňať správne. Týždenné plány práce ako aj pracovné výkazy bolo potrebné prepracovať pod vedením PK. Asi najväčší problém je s dodržiavaním formátu mesačnej správy. Napriek tomu, že TZA dostali inštrukcie na školení, ako mesačnú správu písať, obdržali tiež formát správy a vzorovo napísanú mesačnú správu, je pre nich problém dodržať požadovaný formát. PK to plánuje riešiť opätovným objasňovaním formátu správy a pripravením „formulára“ mesačnej správy, ktorý bude obsahovať nielen predtlačené všetky časti, ktoré má mesačná správa obsahovať, ale aj prázdne riadky a TZA budú vpisovať priamo do tohto formulára. Keďže TZA pracujú samostatne, PK

uvažuje nad možnosťou, že mesačné správy budú tiež spracovávať samostatne. Ako je už spomenuté vyššie, uvedené nedostatky súvisia s nízkym stupňom vzdelania TZA a tiež s tým, že TZA nemajú s takouto prácou nijaké skúsenosti. PK predpokladá, že aj táto stránka ich práce sa bude postupne s nadobudnutou praxou zlepšovať.

- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú buď na obecnom úrade v Žehre, alebo v kancelárii KSP v Bystranoch.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

Žehra:

- Marián Dunka
- Viera Sabolová
- Ladislav Mižigár

Spolupráca nie je aktívna, skôr ide len o rozhovory a vymieňanie skúseností.

Bystrany:

- Peter Pecha
- Martin Žiga
- František Šándor
- Henrieta Mikulová
- Júlia Švarcová
- Helena Pačenová

Veľmi častá spolupráca aj pri práci v teréne. P. Žiga hodnotí spoluprácu ako výbornú

E.VIII. MIKROREGIÓN Č. 8

Počet klientov / stránok:

- približne 350 (očkovanie, preventívne prehliadky, zdravotné kontroly, vyšetrenie zraku, podpis dohôd, nevyzdvihnuté deti z nemocnice, návšteva klientov vyradených z ambulancií, zdravotné preukazy, pravidelný kontakt s lekármi v mikroregióne, osвета – celková hygiena, hygiena rúk, príprava umelej výživy pre novorodencov a iné)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Mária Kitková, MUDr. Hritzová Marcela, MUDr. Šoltýs Milan, NZZ Kluknava – p. Kandříková, MUDr. Toroková

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Kluknava, ŠZŠ Richnava, ZŠ Richnava

Organizácia práce TZA:

- p. Pokuta a p. Holub pracujú spoločne, do MR 8 bola zaradená len jedna obec (Richnava), avšak návšteva lekárov a ZŠ si vyžaduje aj cestovanie do Kluknavy, Krompách, Gelnice a Spišskej Novej Vsi.

Komentár projektového koordinátora:

- Prácu TZA v mikroregióne hodnotím veľmi pozitívne. Jedná o čisto rómsky tím, ktorý nemal doterajšie skúsenosti zo žiadnou prácou v MVO, TSP alebo podobnými aktivitami. Rómska komunita v Richnave je extrémne vysoká (1.600 Rómov). Starostka obce Richnava nielen že nie je kooperatívna ale v rámci svojich kompetencií a svojho vplyvu sťažuje činnosť projektového tímu (napr. kontakty so školou v obci sa po jej intervencii výrazne zhoršili).
- Systémov a administratívna práca celého tímu je napriek mojim prvotným očakávaniam vysoko profesionálna.
- Akceptovanie TZA rómskou komunitou je vynikajúce, Tomáš Pokuta je zvoleným vajdom komunity.
- TZA pravidelne navštevujú všetkých lekárov v pôsobnosti mikroregiónu v sťažených cestovných podmienkach lokality
- Z mikroregiónu prichádzajú pravidelné správy a kontakty od relevantných partnerov projektu (školy, zdravotnícke inštitúcie a pod.)
- V budúcom období sa tím TZA plánuje zamerať na zdravotnú výchovu na školách v lokalite.

Spolupráca TZA a TSP:

- V lokalite nepôsobí TSP ani iná inštitúcia relevantného charakteru.

Zdravotné poisťovne:

- Vybavenie preukazov poistenca, približne pre 60 osôb

E.IX. MIKROREGIÓN Č. 9

Počet klientov / stránok:

- 347 osôb (80 osôb – očkovanie a preventívna prehliadka, 8 osôb – tehotné ženy, 2 osoby – rodičia novorodencov, 57 osôb – zvýšený krvný tlak, 60 osôb – preukazy poistenca, 100 osôb – osвета najmä pre žiakov o hygiene a zdravotnej starostlivosti, potvrdenie o zaradení v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Smoligová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Chovancová, praktický lekár pre dospelých

- PharmDr. Bačová, lekárneň v Gaboltove

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ v Cigeľke, Petrovej a Gaboltove, najmä osвета o svrabe a nízkej hygiene (informovanie rodičov)

Spolupráca s OcÚ:

- p. Borecký, starosta obce Petrová, p. Bubela, starosta obce Nižný Tvarožec, p. Kravec, starosta obce Cigeľka

Zdravotné poisťovne:

- Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 40 osôb

Organizácia práce TZA:

- p. Miková je zodpovedná za obec Petrová, v ktorej pracuje samostatne. p. Sivák je zodpovedný za obec Cigeľka, v ktorej pracuje samostatne. p. Andrejčáková je zodpovedná za obec Nižný Tvarožec, v ktorej pracuje samostatne. V obci Frička pracujú spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

- PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA sú aktívni, spolupracujú s lekármi a postupujú podľa ich inštrukcií (napr. pri distribúcii informácií o očkovaniach, preventívnych prehliadkach, detských poradniach, a pod.). Pre tých občanov, ktorí to potrebujú, vybavujú TZA preukazy poistencov. TZA si veľmi pochvaľujú spoluprácu s poisťovňami, ktoré im napr. umožnili prichádzať v nestránkové dni, aby nemuseli čakať. Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA s obecnými úradmi a ZŠ v mikroregióne.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je na priemernej úrovni. Je potrebné zlepšiť najmä obsahovú stránku mesačnej správy ako aj dodržiavanie formátu.
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v kancelárii KSP v Petrovej. PK by sa týmto chcel poďakovať p. Boreckému, starostovi obce a p. Renčkovej, KSP, za to, že im to umožňujú.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

- Alena Renčková, Petrová
- p. Kravcová, Cigeľka
- Mária Gribusová, Nižný Tvarožec

TZA majú s TSP výborné skúsenosti. p. Andrejčáková navštevuje osadu v Nižnom Tvarožci spoločne s p. Gribusovou, ktorá pozná miestne pomery i ľudí. TZA spolupracovali s TSP aj pri vybavovaní potvrdení o zaradení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, či pri vybavovaní zlacnených

obedov pre deti navštevujúce ZŠ, ktoré sú z rodín v hmotnej núdzi. TZA tiež využívajú priestory a vybavenie TSP.

E.X. MIKROREGIÓN Č. 10

Počet klientov / stránok:

- cca 150 osôb (preventívne prehliadky, očkovanie, osвета – prednášky na školách, hygiena, alkoholizmus, žltáčka, kiahne, a pod.)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Eva Zlacká, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Alica Rothová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Mária Kyslanová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Zuzana Viľchová, stomatológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Chminianska Nová Ves, ZŠ Kojatice, ZŠ Svinia, MŠ Chmiňany, prednášky o hygiene a sexualite

Zdravotné poisťovne:

- Preukazy poistenca, podmienky pre získanie invalidného vozíka.

Iné:

- Účasť na zasadnutí o zanedbaní starostlivosti o maloleté deti.

Organizácia práce TZA:

- p. Madziková a p. Karafová pracujú spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

- Prácu TZA v teréne považuje PK za veľmi dobrú. O to viac, že TZA sú obe nerómky. TZA sú veľmi aktívne, vykonávajú aj činnosti, ktoré nie sú priamo v ich náplni práce.
- Situácia v Chminianskych Jakubovoch, ktorú sme popísali v mesačnej správe za minulý mesiac sa ešte zhoršila (po medializovanej vražde p. Ivanka, ktorého zavraždili dvaja Rómovia, keď im chcel zabrániť pri krádeži psa.) PK neodporúča TZA vstup do tejto osady. V súčasnej situácii považuje PK za postačujúce, že TZA kontaktujú obyvateľov obce Chminianske Jakubovany v čakárni u lekára.
- Práca TZA týkajúca sa administratívy je rovnako vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu.
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v zasadačke obecného úradu v Kojaticiach. PK by sa týmto chcel poďakovať p. Aštarymu, starostovi obce, za to, že im to umožňuje.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

- Lichvárová Mária, Kojatice
- Namešpetrová Ludmila, Kojatice
- Dusa Slavomír, Svinia

Spoločné aktivity:

- spolupráca pri vyhľadávaní klientov na osade
- spolupráca pri vybavovaní preukazov poistenca
- TSP pomohli TZA na začiatku projektu, informovali ich o pomeroch v danej obci a tiež o správaní vybraných rodín
- spolupráca pri informovaní o zdravotnom stave obyvateľov osád

V Chmiňanoch a Chminianskych Jakubovanoch nie sú TSP.

E.XI. MIKROREGIÓN Č. 11

Počet klientov / stránok:

- 430 osôb (243 podľa zoznamu od lekárov - preventívna prehliadka, očkovanie, kontrola, podpísanie dohôd, 138 rodín – zoznam budúcich prvákov na ZŠ, zoznam, koľko dospelých býva na jednom čísle, cca 50 osôb - osвета)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Grivnová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Halečka, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Starinská, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Rosiarová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Mašlejová, stomatológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ v Hermanovciach, ŠZŠ v Hermanovciach, ZŠ v Jarovniciach, informovanie rodičov budúcich prvákov

Organizácia práce TZA:

- p. Jusková a p. Laci pracujú spoločne. Štyri dni týždenne pracujú v Jarovniciach, jeden pracovný deň týždenne pracujú v Hermanovciach.

Komentár projektového koordinátora:

- Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu. Je to jeden z najlepších tímov TZA. TZA sú aktívni, záleží im na ľuďoch a prácu vykonávajú veľmi zodpovedne. Veľkým plusom je aj skĺbenie Róma a nerómky, výborne sa dopĺňajú.

- Práca TZA týkajúca sa administratívy je rovnako vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne, veľmi podrobne a podľa dohodnutého formátu.
- Spoločné stretnutia TZA s PK sa uskutočňujú v zasadačke obecného úradu v Jarovniciach. PK by sa týmto chcel poďakovať predstaviteľom obecného úradu za to, že im to umožňujú.

Spolupráca TZA a TSP

TSP, s ktorými TZA spolupracujú:

- p. Anton Konečný, Jarovnice
- p. Eva Dzuríková, Hermanovce

S p. Konečným sa TZA stretávajú takmer denne v osade, ide najmä o výmenu informácií a skúseností. S p. Dzuríkovou sa stretávajú TZA raz týždenne, je veľmi nápomocná pri hľadaní ľudí v osade a pri avizovaní zdravotných problémov ľudí. Má na veci objektívny pohľad, takže vie rôzne informácie, ktoré TZA potrebujú, podať nestranne.

E.XII. MIKROREGIÓN Č. 12

Počet klientov/stránok:

- 104 osôb navštívených za účelom zdravotnej osvetly
- 25 tehotných žien navštívených za účelom osvetly
- 9 osôb zabezpečených na preventívnu prehliadku
- 50 osôb oslovených v súvislosti s potrebou návštevy zubného lekára
- 18 osôb oslovených v súvislosti s účasťou na očkovaní
- 17 detí zabezpečených na očkovanie
- 14 osôb zúčastnených na prednáške

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Mária Jacková – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Daniela Velková - pediater
- MUDr. Peter Prankovský - gynekológ
- MUDr. Jarmila Kmecová - stomatológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Varhaňovce
- MŠ Varhaňovce
- ZŠ Mirkovce

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí

- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- 10 osôb, ktorým boli vybavené zdravotné karty poistencov

Spolupráca s TSP:

- Silvia Urbancová
- Roman Gábor

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

- Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne v oboch obciach mikroregiónu, ale Mária Gáborová predovšetkým vo Varhaňovciach a Rozália Balogová v Mirkovciach.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Prácu TZA v mikroregióne hodnotím pozitívne. Nakoľko sa jedná o čisto rómsky tím, jeho akceptovanie rómskou komunitou je veľmi dobré. Úzko spolupracujú s lekármi, starostami obcí ako aj pracovníkmi jednotlivých obecných úradov pri riešení problémov súvisiacich s hygienou občanov a hygienou životného prostredia.
- Pravidelne navštevujú školy a materské školy v okolí, ako aj lekárov zo vzdialenejších obcí podľa územnej príslušnosti.
- Problémy im ale robí administratívna stránka ich práce, čo je spôsobené základným vzdelaním TZA. To si vyžaduje intenzívnu prácu na školeniach pri vysvetľovaní systému evidencie ich práce a častejšie komunikáciu TZA (telefonickú aj osobnú) ako pri iných tímoch TZA.
- TZA zorganizovali a viedli osvetovú zdravotnú prednášku na tému „Sexuálna výchova“.
- V budúcom období sa plánuje pokračovať v zdravotnej osвете v rómskych osadách a v školách, ďalej sú naplánované návštevy obecných úradov a lekárov v mikroregiónoch.

E.XIII. MIKROREGIÓN Č. 13

Počet klientov/stránok:

- 69 oboznámených o potrebe očkovania, na základe zoznamov od lekárov
- 25 osôb, kontaktovaných za účelom zdravotnej osvetly

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Blanka Králiková – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Vladimír Blažo – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Jarmila Kmecová - stomatológ
- MUDr. Melánia Ruckschlosová – všeobecná lekárka

Spolupráca so školami:

- ZŠ Žehňa
- ZŠ Tuhrina
- ZŠ Červenica

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- vybavených 10 kartičiek poistenca

Spolupráca s TSP:

- v lokalite nepôsobí TSP

Organizácia práce TZÁ:

- Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých štyroch obciach mikroregiónu, Zuzana Perželová prioritne v Lesičku a Tuhrinej, Iveta Liptáková v Žehni a Alena Horváthová v Červenici.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Veľmi kvalitný tím TZÁ, fungujúci bez problémov ako v oblasti terénnej zdravotnej asistencie, tak aj v administratívnom pokrytí ich práce.

- Ich činnosť spočíva predovšetkým v šírení osvetu v rómskych osadách v oblasti hygieny, povinného očkovania detí, preventívnych zubných prehliadok a osvetu pre tehotné ženy.
- Sú veľmi dobre akceptované zo strany samotnej rómskej komunity. Majú vysokú úspešnosť terénnej zdravotnej práce a osvetu.
- V ďalšom období sa plánuje zdravotná osvetu v nultých ročníkoch o správnom čistení zubov a prevencii zubného kazu. Pokračovať sa bude v zdravotnej osvetu a hygiene.
- Veľmi dobrá spolupráca so všetkými lekármi v mikroregióne, so starostami a pracovníkmi OcÚ, riaditeľmi škôl a pod.

E.XIV. MIKROREGIÓN Č. 14

Počet klientov/stránok:

- 83 detí oslovených v súvislosti s potrebou zaočkovania
- 27 klientskych stránok v súvislosti so zdravotnou osvetou

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Ladislav Kraus – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Višňovská – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Renáta Šimková – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Jozef Savka – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Viktor Hreško - gynekológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Soľ
- ZŠ Rudlov
- MŠ Zamutov
- ZŠ Čaklov
- ZŠ Hlinné

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Spolupráca s TSP:

- Miroslav Balog

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

- Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých šiestich obciach mikroregiónu.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Veľmi kvalitný tím TZA, fungujúci bez problémov ako v oblasti terénnej zdravotnej asistencie, tak aj v administratívnom pokrytí ich práce.
- Podstata práce spočívala v práci v teréne, v osadách s klientom a spolupráci so zdravotnými strediskami v Soli, Vranove nad Topľou, Čaklove a Čemernom. Spolupráca sa týkala povinného očkovania a prevencie detí a dospelých, sprostredkovania povinných návštev u lekára, poradenstva klientom, postupom riešenia a zmierňovania následkov postihnutia.
- V základných školách sa realizoval prieskum aktuálnej situácie, počty žiakov, stav hygienickej úrovne.
- Je vypracovaný plán aktivít pre základné školy na riešenie problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti.
- Pripravený materiál na prednášky „Zdravotná osвета a vzdelávanie na školách“. Materiál tvorí súčasť prílohy tejto správy (Vid' príloha Materiály vypracované tímom MR 14) a v tlačenej forme je prílohou mesačnej správy TZA za daný mikroregión.

E.XV. MIKROREGIÓN Č. 15

Počet klientov/stránok:

- 45 osôb poučených o potrebe očkovania
- 30 rodín oslovených v súvislosti s potrebou očkovania
- 15 detí zaistených na očkovanie
- 79 osôb, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti zdravotnej výchovy a hygieny

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Gejza Bacskai – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Gabriela Vargová – praktická lekárka pre dospelých

- MUDr. Helena Igazová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Štefan Sopko – Zima – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Elena Šragová - gynekológ
- MUDr. Ľubomír Varjassy – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Alica Molnárová – pľúcna lekárka
- MUDr. Viera Vdovjaková - dermatológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Veľké Kapušany
- Gymnázium Veľké Kapušany
- SOU – Energetické Veľké Kapušany
- MŠ Veľké Kapušany
- ŠZŠ Veľké Kapušany
- ZŠ Drahňov
- ZŠ Krišovská Liesková
- ZŠ Čičarovce
- MŠ Čičarovce

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- TZA navštívili pobočky poisťovní za účelom dohodnutia ďalšej spolupráci v prípade, že niekto kartu poistenca stratil, prípadne ju vôbec nemá.

Spolupráca s TSP:

- TZA sa venovali skôr spolupráci s mimovládnyimi organizáciami v mikroregióne. Bola s nimi prediskutovaná práca TZA a spôsob komunikácie do budúcnosti. MVO v mikroregióne bude situáciu ohľadom zdravotného stavu taktiež monitorovať a podávať dôležité relevantné informácie pre TZA.

Oslovené MVO:

- OZ pre mladé čierne očka – Veľké Kapušany
- OZ pre Rómov – Veľké Kapušany
- OZ pre menšiny – Veľké Kapušany

Organizácia práce TZA:

- TZA v mikroregióne pracujú spoločne vo všetkých štyroch obciach.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Vysoko pozitívne hodnotím prácu tohto tímu TZA po každej stránke.
- Predovšetkým lekári vo veľkej miere využívajú ich prácu. Poskytujú im zoznamy nezaočkovaných detí. Po ich intervencii v osadách rodičia privádzali deti na očkovanie. V priebehu svojej práce oslovili veľké množstvo lekárov rôzneho zamerania. Poniektorí však nie sú vôbec ochotní spolupracovať. Neochota spolupracovať vyplýva predovšetkým z veľkého pracovného vyťaženia lekárov, ktorí vnímajú spoluprácu s TZA ako nadprácu, ktorú musia oni vykonávať. Tiež niektorí z nich nepociťujú akútnu potrebu pomoci od TZA, situáciu bez problémov zvládajú aj sami.
- Pri pravidelných návštevách v rómskych osadách využívajú čas predovšetkým na osvetu a dôverné rozhovory o životných podmienkach a zdravotnom stave.
- Najväčším problémom Rómov, ale nielen v tomto mikroregióne, sú finančné problémy. Často krát to je podľa nich dôvodom, prečo nevyužívajú zdravotnú starostlivosť ako by bolo potrebné.
- TZA v tomto mikroregióne oslovili na spoluprácu aj farské úrady. Tie privítali spoluprácu, i keď nemajú konkrétnu predstavu ako by mohla prebiehať.
- Z domova dôchodcov TZA zabezpečili pre chudobné rómske rodiny materiálnu pomoc (ošatenie a bioprodukty).
- Obecné úrady sú oslovované predovšetkým za účelom zisťovania štatistických údajov a informácií, potrebných pre prácu TZA.

E.XVI. MIKROREGIÓN Č. 16

Počet klientov/stránok:

- 61 osôb, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo, zdravotná osвета
- 34 detí, ktorým boli skontrolované vlasy
- 40 detí, rodičom ktorých bola vysvetlená potreba ich zaočkovania

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Gabriela Babiarová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Milan Berešík – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Jana Zátvarnícka – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Jozef Ďurík – praktický lekár pre dospelých

- MUDr. Eva Brindzáková – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Eva Komanická – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Edita Matejovičová – praktická lekárka pre deti a dorast

Spolupráca so školami:

- ZŠ Trhovište
- ZŠ Vrbnica
- ZŠ Laškovce
- ŠZŠ Trhovište
- ZŠ Horovce

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- TZA navštívili pobočky poisťovní za účelom dohodnutia ďalšej spolupráci v prípade, že niekto kartu poistenca stratil, prípadne ju vôbec nemá.

Spolupráca s TSP:

- V lokalite nepôsobí TSP.

Organizácia práce TZA:

- Tím TZA v tomto mikroregióne pôsobí vo všetkých štyroch obciach spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

- Spolupráca s lekármi sa týka predovšetkým pediatrov. Tí vítajú pomoc TZA v oblasti informovania o nezaočkovaných deťoch.
- Lekári v mikroregióne sú v globále spokojný s úrovňou hygienických návykov rómskych obyvateľov. Problémy sú ale na školách, kde sa vyskytujú vši. V niektorých osadách je problém s pitnou vodou.
- V osadách šírili TZA predovšetkým osvetu o hygiene a vo veľkej miere sa zamerali na tehotné ženy a dojčiacie matky.
- V ďalšom období sa tu naďalej plánuje šíriť osvetu o hygiene a prevencii, návštevy rodín, základných škôl a realizácia osvetových prednášok. Tiež je viditeľný veľký zmysel v spolupráci s lekármi.

- Veľmi dobrá spolupráca je so všetkými starostami obcí v mikroregióne.

E.XVII. MIKROREGIÓN Č. 17

Počet klientov/stránok:

- 74 osôb, ktorým bolo poskytnuté individuálne zdravotné poradenstvo
- 61 účastníkov osvetových tréningov z oblasti zdravia
- 15 rodičov, oslovených v súvislosti s očkovaním ich detí
- 6 rodičov, oslovených nakoľko ich deťom našli v škole vši

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Milan Chrena – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Marta Čorgoová - stomatológ
- MUDr. Mária Líšková – praktická lekárka pre dospelých

Spolupráca so školami:

- ZŠ Herľany
- ZŠ Boliarov
- MŠ Rankovce
- MŠ Boliarov
- Vzdelávacie centrum Rankovce
- ŠZŠ Vtáčkovce
- ZŠ Vtáčkovce

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi
- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny rómskych žiakov
- kontrola vlasovej hygieny
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

Zdravotné poisťovne:

- 2 osoby, ktorým boli vybavené nové kartičky poistenca

Spolupráca s TSP:

- Silvia Dunová
- Július Pecha
- Vojto Vidlička
- Viera Vidličková

TZA úzko spolupracujú s celými komunitnými centrami v Rankovciach a Kecerovciach.

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

- TZA pôsobia spoločne vo všetkých piatich obciach mikroregiónu.

Hodnotenie projektového koordinátora:

- Prácu TZA v mikroregióne hodnotím pozitívne. Problémy robí niektorým administratívna stránka ich práce, čo je spôsobené základným vzdelaním. Nedostatky nahrádzajú ale intenzitou a efektívnosťou svojej každodennej práce.
- Práca TZA pozostáva predovšetkým z práce v rómskych osadách na základe pokynov lekárov, práce v teréne podľa pokynov učiteľa, šírenia zdravotnej osvetu v rómskych osadách a komunikácie so starostami a inými relevantnými partnermi v obciach.
- TZA uskutočňujú aj zdravotný tréning pre mladé ženy vo vzdelávacom centre predovšetkým na tému prvá pomoc a pod.
- V budúcom období sa plánuje niekoľko besied na tému sexuálna výchova.

G. PRÍLOHA 4 - POTVRDENIE O NÁVŠTEVE:

Terénny zdravotný asistent:

.....

Mikroregión:

.....

Navštívená inštitúcia/osoba:

.....

Dátum návštevy:

.....

Účel návštevy:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis zodpovednej osoby:

.....

Funkcia:

.....

H. PRÍLOHA 5 - TÝŽDENNÝ PLÁN PRÁCE

Meno TZA: _____

Mikroregión č. _____

Pondelok	
Doobeda	Miesto:
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4.
Poobede	Miesto
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4. Vyplnenie terénneho denníka
	5. Uschovať cestovné lístky

Utorok	
Doobeda	Miesto:
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4.
Poobede	Miesto
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4. Vyplnenie terénneho denníka
	5. Uschovať cestovné lístky

Streda	
Doobeda	Miesto:
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4.
Poobede	Miesto
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4. Vyplnenie terénneho denníka
	5. Uschovať cestovné lístky

Týždenný plán práce

Štvrtok	
Doobeda	Miesto:
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4.
Poobede	Miesto
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4. Vyplnenie terénneho denníka
	5. Uschovať cestovné lístky

Piatok	
Doobeda	Miesto:
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4.
Poobede	Miesto
	Náplň práce: 1.
	2.
	3.
	4. Vyplnenie terénneho denníka
	5. Uschovať cestovné lístky

Týždenný plán práce

Má obsahovať:

- stretnutia s lekárom, zdravotnou sestrou
- stretnutie so starostom, prípadne iným povereným pracovníkom obecného úradu
- stretnutia so zástupcom školy
- práca v teréne na rómskej osade – podľa inštrukcií lekára
- práca v teréne na rómskej osade – osвета
- stretnutie jednotlivých TZA
- monitoring (vyplňovanie dotazníkov)
- vyplňovanie terénneho denníka
- telefonický kontakt s PK
- vyplnenie pracovného výkazu (na konci mesiaca)
- napísanie mesačnej správy (na konci mesiaca)
- osobné stretnutie s PK

I. PRÍLOHA 6 - INTERNÁ KOMUNIKÁCIA PRE TZA:

- TZA dostali finančné prostriedky a pokrytie komunikačných nákladov. Uvedený kredit im slúži na komunikáciu v rámci mikroregiónu (TZA navzájom, komunikácia so starostami, s lekármi).
- TZA poznajú telefónne čísla koordinátorov na ktorých ich v prípade potreby kontaktujú.
 - Miro Balon 0905 - 314706
 - Miro Sklenka 0903 - 554228

Pracovná činnosť TZA:

Čo máme robiť?

- viesť si terénny denník o činnosti za každý deň
- evidovať vybavené klientske stránky (ľudí), napr.:
 - počet osôb, ktorým boli poskytnuté informácie z oblasti zdravotnej výchovy
 - počet osôb pozvaných na očkovanie, počet zaočkovaných
 - počet osôb pozvaných na pravidelnú kontrolu, počet osôb zúčastňujúcich sa pravidelnej kontroly
 - počet osôb pozvaných na preventívnu prehliadku, počet osôb zúčastňujúcich sa preventívnych prehliadok
 - prvá pomoc poskytnutá TZA
 - privolanie rýchlej zdravotnej pomoci TZA.
 - a iné, ktoré urobíte
- šíriť zdravotnú osvetu v osade, v komunite
- komunikovať so starostom obce a s ostatnými predstaviteľmi obce pri riešení aktuálnych problémov obcí, spadajúcich aj do kompetencie TZA
- komunikovať s lekármi a so zdravotnými sestrami, postupovať podľa ich pokynov
- vykonávať svoju činnosť v rámci všetkých obcí mikroregiónu, podľa potreby navštevovať lekárov a iné relevantné inštitúcie v okresných a krajských mestách
- viesť si evidenciu o vykonaných cestách, uschovávať cestovné lístky
- zúčastňovať sa školení
- zúčastňovať sa osvetových aktivít v obci, v škole, v komunitnom centre
- zabezpečovať účasť na očkovaní
- zabezpečovať dochádzku na kontroly u lekára
- zabezpečovať dochádzku na preventívne prehliadky

- vykonávať ďalšie činnosti po predchádzajúcom usmernení zdravotníckeho personálu.

Činnosti po absolvovaní potrebného vzdelávania:

- vykonávanie zdravotného vzdelávania medzi cieľovými skupinami na školách, v komunitných centrách
- poskytovanie prvej pomoci.

Činnosti administratívneho charakteru:

- predložiť na požiadanie terénny denník a informovať o svojej činnosti
- vypracovať k poslednému dňu daného mesiaca správu za daný mikroregión
- vyplniť k poslednému dňu daného mesiaca tzv. timesheet (pracovný výkaz)
- odovzdať na finančné zúčtovanie náklady súvisiace s výkonom činnosti TZA (1 x mesačne) – cestovné, administratívne náklady (kopírovanie a pod.)

Faktory, ktoré budú sledovať TZA v rámci svojej činnosti:

Aký sú obyvatelia obcí, rómskych osád?

Sledované faktory:

- vzdelanostná úroveň
- zamestnanosť
- vekové zloženie
- demografický vývoj
- výskyt ochorení
- začiatok sexuálneho života
- úmrtnosť
- pôrodnosť
- nákazy a infekcie, epidémie
- prevencia a očkovanie
- prístup k zdravotníckej starostlivosti
- frekvencia návštev u lekára
- fajčenie, alkohol, návykové látky
- prístup k pitnej vode
- hygiena
- obydľia/vykurovanie
- oblečenie
- sexuálne správanie

Metódy:

- rozhovory s lekármi
- rozhovory s pedagogickými pracovníkmi.
- metodologický výskum – zber štatistických údajov

Čo sa v obciach nachádza:

Sledované faktory:

- budovy (školy, domovy dôchodcov, materské školy, kluby, spolky)
- verejné priestranstvá (parky, detské ihriská, športoviská)
- technika (stroje, prístroje, zariadenia)
- elektrotechnika
- počítačové vybavenie
- prístup k internetu
- spojenie s okresným mestom, spádovou obcou
- reštaurácie, pohostinstvá
- nemocnica, zdravotnícke zariadenie
- podniky, firmy

Metódy:

- priamy prieskum zdrojov prostredníctvom TZA
- materiály obcí a VÚC
- výsledky sčítania obyvateľstva.- ŠÚ SR

Pracovné stretnutia s projektovým koordinátorom

- Projektový koordinátor minimálne **2x mesačne osobne** navštívi každý mikroregión a stretne sa so všetkými TZA

Projektový koordinátor vopred **telefonicky** oznámi **1 členovi tímu** TZA v mikroregióne čas príchodu a miesto stretnutia, ten to **oznámi ďalším** TZA v mikroregióne

Účasť na stretnutí je nutná. V prípade, že sa na stretnutí zo závažných dôvodov nemôžete zúčastniť, ste povinný telefonicky to oznámiť projektovému koordinátorovi minimálne 1 deň vopred.

Na stretnutie je potrebné prísť **načas**, najlepšie aspoň 10 minút pred plánovaným začiatkom stretnutia.

Neúčasť na stretnutí bez ospravedlnenia a neskorý príchod budú viesť **k zníženiu** bonusovej časti **Vašej mzdy**.

Na každé stretnutie si so sebou prineste:

1. terénny denník
2. mobil
3. pero a papier
4. prípadne iné materiály, podľa potreby.

Priebeh stretnutia:

1. Oznamy projektového koordinátora
2. Kontrola doterajšej činnosti, terénneho denníka
3. Plán práce na nadchádzajúce 2 týždne
4. Návrhy TZA
5. Dohodnúť termín a miesto najbližšieho stretnutia

System mesačných správ - formát:

A. Identifikačná časť

Typ správy (mesačná, hodnotiacia a pod.)

Obdobie, za ktoré je správa podávaná, resp. dátum kedy bola vypracovaná

Meno osoby, ktorá správu vypracovala

Mikroregión

B. Popis činností:

Odvolanie sa na naplánovanú aktivitu podľa dopredu schváleného časového plánu aktivít

všeobecný progres

podrobný podpis realizovaných aktivít podľa časového rozlíšenia, dĺžka trvania aktivity

Popis: čo, kto, prečo, kde, akým spôsobom, kedy, cieľová skupina, počet účastníkov, zhrnutie výjazdov v teréne, a iné

Popis realizácie aktivít

problémy pri implementácii projektu / aktivít, negatívne faktory a riziká

Poznámky, návrhy k danej činnosti

C. Zmeny a riziká

Zmeny oproti pôvodnému plánu (odchýlky, zdôvodnenie, popis rizík, návrh odporúčaní, prípadne zmien, zmeny oproti predchádzajúcim správam, príležitosti, ohrozenia)

D. Výstupy

Výstupy aktivít – čo sa danou činnosťou dosiahlo

Výsledky činností TZA

Dopad aktivít/projektu na danú lokalitu, cieľové skupiny a pod.

Dosiahnutý viditeľný pokrok

E. Vstupy – popis vstupných podmienok

Zapojení partneri, počty pracovných dní

Materiálno-technické zabezpečenie

iné

F. Plánované aktivity v nasledujúcom období

Vymedzenie najbližšieho plánovacieho obdobia, ktoré bude monitorovane, najbližšieho fázy

Popis nasledujúcich krokov, najbližšie plány, aktivity , stratégie v ďalšom období

G. Vlastné postrehy

Vlastné postrehy, pripomienky, odporúčania – nepredpísaná forma

H. Prílohy

- Pracovný výkaz
- Klientska evidencia
- Evidencia návštev
- Týždenný plán
- Prezenčné listiny
- pozvánky
- fotodokumentácia
- iné

J. PRÍLOHA 7 - PROGRAM ŠKOLENIA TZA

Program školenia Terénnych zdravotných asistentov

Lipovce, hotel Canyon

11. – 15.1.2006

Projekt „Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov“

11.1.2006 - Streda

16.00 hod. spoločný odchod – Lipovce (parkovisko Baumax)
17.00 hod príchod Lipovce
17:15 hod. ubytovanie účastníkov
18.00 hod. večera
19:00 hod. Administrácia 1 (pracovný program všetkých účastníkov)

12.1.2006 - Štvrtok

8.00 hod. raňajky
9.00 hod. Tréning 1
10.45 hod. prestávka
11.00 hod. Tréning 2
13.00 hod. obed
14.30 hod. Tréning 3
16.00 hod. prestávka
16.15 hod. Tréning 4
18.00 hod. večera
19.30 hod. Administrácia 2 – stretnutie v skupinách rozdelených podľa mikroregiónov s jednotlivými projektovými koordinátormi

13.1.2006 – Piatok

8.00 hod. raňajky

9.00 hod.	Tréning 5
10.45 hod.	prestávka
11.00 hod.	Tréning 6
13.00 hod.	obed
14.30 hod.	Tréning 7
16.00 hod.	Prestávka
16.15 hod.	Tréning 8
18.00 hod.	večera
19.30 hod.	Administrácia 3
21.30 hod.	Spoločné voľno časové aktivity (bazén, kolky, biliard, masér, sauna, stolný tenis)

14.1.2005 - Sobota

9. 00 hod.	raňajky
10.00 hod.	Tréning 9
11.30 hod.	prestávka
11.45 hod.	Tréning 10
paralelne prebieha očkovanie – druhá časť	
13.30 hod.	Obed
15.00 hod.	Tréning 11
16.15 hod.	prestávka
16.30 hod.	Tréning 12
18.00 hod.	večera
19.30 hod.	Administrácia 4

15.1.2006 – Nedeľa

8.00 hod.	raňajky
9.00 hod.	Odchod Lipovce
10.00 hod.	Príchod Prešov (parkovisko Baumax Prešov)

K. PRÍLOHA 8 - MESAČNÉ SPRÁVY TZA

Mesačné správy TZA sú predkladané v tlačenej forme ako samostatná príloha.

L. PRÍLOHA - MATERIÁLY VYPRACOVANÉ TÍMOM MR 2

ŽIVOTOSPRÁVA DOJČIACEJ MATKY

„Srdce matky a materské mlieko nemožno ničím nahradiť“

Iba materské mlieko má také zloženie, ktoré je pre vývin Vášho dieťaťa najlepšie.

Základnou podmienkou pre tvorbu mlieka je **túžba a pranie matky dojčiť**. Mliečna žľaza sa na dojčenie pripravuje pôsobením hormónov už v priebehu ťarchavosti. Sekrét, ktorý sa v mliečnej žľaze zjavuje na konci tehotenstva a v prvých **5-tich dňoch** po pôrode sa nazýva **mledzivo** / kolostrum /.

Mledzivo je hustejšie, než mlieko **prechodné** / 5. – 14. deň po pôrode / **azrelé** / od 15. dňa po pôrode /.

Zloženie materského mlieka **sa mení** v závislosti na dĺžke trvania gravidity. Mlieko matiek predčasne narodených detí je pre ich potreby zvlášť vhodné. Deti narodené predčasne či deti s nízkou pôrodnou hmotnosťou bývajú prislabe na to, aby sali z prsníka, často im to nedovoľuje ani ich klinický stav. Je potrebné, aby matky týchto detí stimulovali tvorbu mlieka častým odstriekavaním a dôkladným vyprázdňovaním prsníkov.

Mliečny priemysel dnes vyrába adaptované mlieka, ktoré môžeme v krajnom prípade podávať novorodeniakom, materskému mlieku sa však **nemôže vyrovnáť žiadna umelá výživa**.

Tvorbu materského mlieka rozhodne ovplyvňuje životospráva matky. Čím zdravšie matka žije a čím správnejšie sa stravuje, tým má viac mlieka. Je dôležité, aby dojčiaca matka dostatočne odpočívala a priveľmi sa nenamáhal. **Unavenej a vyčerpanej matke** sa znižuje tvorba mlieka!

Pre zdravie dojčiacej matky je dôležitý pravidelný pobyt na čerstvom vzduchu, primerané sňenie, dobrá duševná pohoda, mierna telesná námaha. Ani šport nie je prekážkou v tvorbe materského mlieka.

Dôležité je, aby pred cvičením i po ňom viac pila, pretože stratu tekutín z vystupňovaného telesného pohybu a potenia si musí nahradiť. Primeraným športom je napríklad plávanie.

Ako sa má stravovať dojčiaca matka?

V období dojčenia treba dbať na biologickú hodnotu stravy a uprednostňovať najmä niektoré zložky / bielkoviny, vápnik, vitamíny /, aby sa kryla zvýšená energetická spotreba na tvorbu mlieka. Ak sa dojčiaca žena prejedá, nemá to na akosť a hlavne množstvo materského mlieka podstatný vplyv. Vplýva to hlavne na jej hmotnosť.

Pestrosť a výdatnosť stravy v období tehotnosti a dojčenia by nemala byť obmedzovaná redukčnou, vegetariánskou ani inou alternatívnou diétou.

Ak matka pije málo mlieka, mala by užívať počas tehotenstva a dojčenia Vápnik v tabletkách !! / na dostatočnú tvorbu kostí u dieťaťa /. Nedostatok vápnika sa prejavuje zvýšenou únavnosťou, krčovitými bolesťami v lýtkach, kazivosťou zubov, odvápnňovanie kostí a sklon k tvorbe zlomenín. Užívať napr. Vitacalcin tbl, Calcium effervescens.

Dojčiaca matka nepije **alkoholické nápoje a nefajčí**, pretože alkohol a nikotín ľahko prechádza do materského mlieka, ovplyvňuje jeho chuť a **nepraznivo vplyva na Vaše dieťa**. Ak sa nachádza budúca mamička alebo dieťa v **prostredí cigaretového dymu**, hrozí **Vášmu dieťaťu výskyt dýchacích ťažkostí až astma!**

Dojčenie prináša so sebou aj zvýšené nároky na **vitamíny, minerály a stopové prvky!** Vhodné je doplniť počas tehotenstva a dojčenia vitamínovým prípravkom napr. Materna, Femibion. Ak matka trpí **anémiou**- chudokrvnosťou je potrebné zvýšiť príjem železa prípravkami napr. Maltofer, Sorbifer durules, Aktiferrin comp.

Zásady stravovania počas dojčenia:

dostatok bielkovín
menej tukov a sacharidov
denne čerstvé ovocie a zeleninu
dostatočný príjem tekutín
pravidelné stravovanie / 5-6x denne/
pestrý jedálny lístok bez dráždivých korenín
konzumovať stravu ľahko stráviteľnú, **ktorá nespôsobuje plynatosť čriev**

PREVENCIA ALERGIE

V strave žien s výskytom alergických ochorení je potrebné od 12. týždňa tehotnosti vynechať vajcia, mlieko, ryby, obilné proteíny.

Pravdepodobnosť prenosu atopie je vysoká. Nepodceňujte preto rady, ktoré vám pomôžu chrániť vaše dieťa pred jej vznikom a rozvojom.

Atopickí členovia rodiny	% atopických detí
obidvaja rodičia	40 – 75 %
rodič a súrodenec	40 - 45%
jeden z rodičov	20 – 40 %
jeden súrodenec	25 – 35 %
nikto	5 – 15 %

**Výber potravín pre hypoalergénnu diétu u dieťaťa
Potraviny, ktoré je nutné vynechať v 1. roku života:**

všetky citrusové plody
kiwi, ananás, mango, broskyne, figy, d'atle
bobuľovité ovocie- ríbezle, egreš, maliny, jahody, ostružiny / okrem čučoriedok/
orechy, mandle, pistácie, olejové plody, slnečnicové a tekvicové semenka,
cukor a hnedý cukor, sladkosti, med, javorový sirup
paradajky, zeler, paprika, reďkovka, chren, strukoviny/ fazuľa, hrach, šošovica/, kyslá kapusta
žerucha, bazalka, exotické korenie- vanilka, škoricca, kari, muškátový oriešok
vajce- hlavne vaječný bielok, kravské mlieko
ryby, bravčové mäso

**„ Tvoja výživa bude Tvojím liekom“
Hippokrates**

PRÍPRAVA NA DOJČENIE prebieha v organizme **tehotnej** ženy najmä v **posledných mesiacoch**: vytváraním energetických zásob, ktorých časť sa využíva na tvorbu mlieka po pôrode a tiež zmenou prsníkov, ktoré sa mierne zväčšujú. Vo väčšine prípadov nevyžadujú zvláštnu starostlivosť, povytahovanie, masáže bradavieknie sú potrebné. Výnimkou sú len vpáčené bradavky.

Pre schopnosť úspešne dojčiť nie je však rozhodujúca veľkosť prsníkov, ani tvar bradaviek, ale **odhodlanie** matky svoje dieťa dojčiť. Najlepšie je, ak má možnosť započat' dojčenie na pôrodnej sále čo najskôr. Dobrý rozvoj tvorby mlieka významne podporuje **spoločné umiestnenie** dieťaťa v materskej izbe- **rooming-in**, dojčenie na požiadanie, vylúčenie dokrmovania z fľaše. Pre úspešné a dostatočne dlhé dojčenie je tiež nutné naučiť sa v prvé dni **dobrej technike** dojčenia.

Ak sa oboznámite so správnym spôsobom dojčenia už počas tehotnosti, budete môcť poskytnúť svojmu dieťaťu **najlepšiu výživu** v období, keď je vo všetkom odkázané na Vašu starostlivosť. Tým mu zabezpečíte **najlepší štart do samostatného života** a budete môcť prežívať toto krásne, výnimočné obdobie s neskaleným šťastím.

Dojčenie má blahodárny vplyv nielen na dieťa, ale aj na matku. Bezprostredne po pôrode dojčenie zabezpečuje rýchlejší návrat maternice do pôvodného stavu, znižuje straty krvi a napomáha vytvárať silný **citový vzťah** matky k dieťaťu. Matky, ktoré dojčia svoje deti sú menej často postihnuté rakovinou prsníka, vaječníkov a osteoporózou.

Prvé mlieko- **mledzivo**, často sú to **len kvapky**, chráni dieťa pred celým radom chorôb – **infekčných**, **alergických**. Mledzivo /kolostrum/ musí byť absolútne prvou stravou, ktorú dieťa po narodení dostane.

Platí: čím **skôr** a čím **viac** mledziva, tým **lepšie** pre dieťa.

Materské mlieko obsahuje aj **iné zložky**, ktoré potrebuje dieťa na vyzrievanie funkcií **mozgu**, tráviaceho, imunitného systému, rastové faktory a hormóny, vďaka ktorým sa u dojčených detí **zvyšuje IQ**.

Má aj dostatok vitamínov, okrem **vitamínu D**, ktorý je potrebné dodávať v kvapkách - do odstriekaného mlieka na lyžičke alebo podať rovno do pusinky pred dojčením. **Vitamin K** 1x mesačne po dobu dojčenia.

Plné dojčenie aspoň 6 mesiacov ovplyvňuje život človeka i v dospelom veku : významne **znižuje** sklon k **nádorovým ochoreniam**, **vysokému krvnému tlaku**, **chorobám srdca a ciev**, vedúcich k infarktu , **mozgovej porážke**, znižuje sklon ku vzniku **cukrovky**.

Cena **umelého mlieka** pre dojčatá je **vysoká**, preto matka často používa **najlacnejšie** spôsoby výživy: riedené **kravské mlieko**, **kozie mlieko**. Tie však spôsobujú v období prvého roka **ťažké ochorenie dieťaťa s dôsledkami na celý život**.

VZDELANÁ A OBETAVÁ MATKA ÚSPEŠNE A DLHO DOJČÍ SVOJE DIEŤA

Technika dojčenia:

stimulovanie tvorby mlieka – najsilnejším podnetom na tvorbu mlieka je vyprázdňovanie prsníkov a ich dráždenie pitím dieťaťa. Priložiť dieťa k prsníku čo **najskôr po pôrode**. Niektoré deti začnú sať hneď po narodení, iné až o niekoľko hodín. Prikladajte si dieťa, aj keď Vám ešte neodteká mlieko.

správne uchopenie prsníka – mlieko sa nachádza v **dvorci** prsníka, nie v bradavke! Dieťa musí uchopiť **hlboko do úst** nielen **bradavku**, ale aj väčšiu časť **dvorca**. Pri pití stláča dvorec prsníka dolnou čeľusťou a jazykom. Líca má zaokrúhlené. **Pitie nebolí**. Ak dieťa má málo otvorené ústa a cmúľa iba bradavku, spôsobuje jej bolesť a praskliny.

správna poloha – na začiatku matka dojčí **poľožiaci** na posteli, potom **sedí** pohodlne, nie nachýlená dopredu. Dieťa **prikladame k prsníku**, nie prsník k dieťaťu. Dieťa musí byť obrátené tvárou k prsníku, neotáčať hlavu. Dieťa si **samo uchopí** prsník. Pri správnej polohe netreba uvoľňovať nos. Na začiatku je vhodné **podopierať** prsník odspodu otvorenou dlaňou a všetkými prstami, mimo palca, ktorý je položený zvrchu, ďalej od dvorca.

vystrekovací reflex – u mnohých dojčiacich žien sa mlieko **uvoľňuje** už pri **pohľade** na dieťa, začutí jeho plaču, alebo pri pomyslení naň. Stres, strach a nedôvera vo vlastnú schopnosť dojčiť oslabuje tento reflex. Pohoda a blízkosť dieťaťa ho posilňujú.

Dieťa má piť tak často a tak dlho, ako si to samo želá. Každé dieťa je iné – niektoré pije 6-krát iné až 15-krát za 24 hodín. Niektoré si dávku vypije za 5 minút, iné za 30 minút. Ak je dobre prisaté, nemôže ani dlhšie trvajúce dojčenie poškodiť bradavky. Hladné dieťa začína sliniť, pohybuje rukami smerom k ústam, obracia hlavu zo strany na stranu. Vtedy treba ponúknuť prsník. Plač je už posledný zúfalý signál. Dieťa Vám oznámi, kedy má dosť tým, že pustí prsník a viac ho nechce. Ak chcete úspešne dojčiť nepoužívajte cumlík, nedokrmujte z fľaše. Pri pití z fľaše ide o inú techniku sania. Dieťa je zmätené a odmieta prsník matky.

Optimálna výživa pre dieťa do 6 mesiacov je mlieko vlastnej matky !

Jedálny listok matky by mal obsahovať:

Bielkoviny živočíšne: netučné mlieko, netučné mliečne výrobky, chudé mäso, chudú hydinu, morské ryby / nie z konzervy/, vajcia / len tepelne spracované /

Bielkoviny rastlinné: strukoviny, obiloviny, semená z tekvice, slnečnice, orechy

Vynechať: surové mäso / tatársky biftek, krvavé steaky- riziko Toxoplazmózy/, mäsové konzervy, klobásy.

Tuky živočíšne: v obmedzenom množstve vhodná bravčová masť, kravské maslo

Tuky rastlinné: rastlinné oleje- olivový olej,

Vynechať: všetky margaríny, nedávať ich ani deťom!

Príprava mäsa: varením, dusením, pečením, grilovaním, **nie vyprážením**

Cukry: hlavne sacharidy s obsahom vlákniny napr. pekárenské a cukrárenské výrobky z celozrnej múky, ryža Natural, zemiaky, semenka, rôzne druhy vločiek kombinované so sušeným strúhaným tuzemským ovocím. Vhodné je občas sladiť medom.

Tekutiny: mlieko tepelne spracované / nie surové od kravy /, stolové vody / neperlivé/, bylinkové čaje, ovocné šťavy z tuzemského ovocia / neskoršie po pôrode/.

Uprednostňujú sa minerálne vody bohaté na vápnik, horčík, železo!

Vynechať: nápoje s obsahom cukru, kofeínu, alkoholu, chinínu / toniky/

Prijem tekutín: minimálne **3 litre denne** / v závislosti od fyzickej aktivity a klimatických podmienok - v lete viac tekutín /. Prijímať tekutiny pravidelne, v menších dávkach, dopoludnia polovicu!

Pri dojčení potrebuje matka viac tekutín - „piť spolu so svojim dieťaťom“!

Ovocie: tuzemské druhy ovocia a banán / neskoršie po pôrode /. Ovocie z iných zemepisných oblastí /citrusové ovocie/ spôsobujú alergie a bolesti bruška u detí.

Rozdelenie stravy počas dňa: 6x denne

raňajky 20% desiata 10% obed 30% olovrant 10% večera 20% 2.večera 10%

Vo výžive je potrebné vylúčiť iba taký druh potravy, ktorý vyvoláva u matky alebo u dieťaťa **alergické prejavy** / napr. citrusové plody- hlavne kiwi, jahody, rajčiny, čokoláda, kakao, vajcia, mlieko, ryby, obilniny /

Znížiť spotrebu takých druhov potravín, ktoré spôsobujú **dieťaťu tráviace ťažkosti – kolikovitú bolesť brucha** / listová zelenina – kapusta, kel, karfiol, brokolica, fazuľa, ovocný džús, citrusové ovocie/. Spôsobujú ich nafukujúce sírové zlúčeniny, ktoré prechádzajú do materského mlieka. Výskyt koliky u dojčiat sa uvádza v 10 –40 % detí vo veku 0 – 4 mesiace.

V strave obmedzujeme potraviny príliš **aromatické** ako cesnak, cibuľa, jedľa veľmi kyslé, pikantné, koreniny. Spôsobujú tiež kolikovitú bolesť brucha u dojčiat. Nevhodné je surové mäso.

Dôraz: kladieme na dostatočnú prísun tekutín minimálne 3 litre denne.

Neexistuje slabé ani riedke mlieko. V prednej časti prsníka je tzv. **predné** mlieko, ktoré je **redšie** / obsahuje viac vody a uhasí smäd/. Potom sa uvoľňuje tzv. **zadné** mlieko, ktoré je **hustejšie** / obsahuje menej vody, viac tuku, ktoré zasýti/. Pri dojčení treba najprv vyprázdniť **úplne jeden** prsník, až potom ponúknuť aj druhý prsník. Zpočiatku po pôrode prikladáme k obidvom prsníkom súčasne, potom stačí dieťaťu z jedného prsníka.

Hygiena prsníkov – prsníky **umývať len vodou a osušiť na vzduchu**, neprikryvať ich plienkou. Po každom dojčení ponechať zbytok mlieka na prsných dvorcoch. Ruky umyť mydlom a vodou. Ragádam môžeme predísť správnym uchopením prsníka, kedy je bradavka chránená hlboko v ústnej dutine. V prvých dňoch po pôrode prebytočné mlieko odstriekávame.

Časté, správne dojčenie a vyprázdňovanie mlieka pomôže predísť poškodeniu bradaviek a bolestivému naliatiu prsníkov.

Ak v **2. – 3. týždni po pôrode** prsníky zmäknú, neznamená to, že matka stráca mlieko! Je to len známka toho, že prsníky sú pripravené na dojčenie. Pri opakovanom prikladaní k prsníku, stúpne opäť sebadôvera a matka môže dojčiť ďalej.

Plne dojčiť do konca 6. mesiaca, potom postupne **prikrmovať**.

V prvých 3. mesiacoch bývajú dosť časté **kolikovitá bolesť bruška u dojčených i umelo živých detí**- často nejasnej príčiny. Dieťaťu sa uľaví, ak ho vezmeme do náručia vzpriamene s hlavičkou na pleci alebo bruškom na ramene, ev. ľahké masáže bruška.

M. PRÍLOHA - MATERIÁLY VYPRACOVANÉ TÍMOM MR 14

Zdravotná prevencia a vzdelávanie na školách

VÝCHODISKOVÝ STAV: v mikroregióne , respektíve v jednotlivých obciach rómske obyvateľstvo žije v osadách v malo podnetnom prostredí , v rodinných domoch a v niektorých prípadoch i bez základnej infraštruktúry (wc, kúpeľňa a pod.). Chýbajúca infraštruktúra a vo viacerých prípadoch aj spôsob života sú príčinami nepostačujúcich hygienických návykov a zdravotnej starostlivosti u Rómov. V rómskych komunitách sa doposiaľ málo venuje pozornosť prevencii a vzdelávacím aktivitám v zdravotnej oblasti. V dôsledku vyššie uvedených skutočnostiach sa nedostatky prejavujú najmä u detí prvých ročníkov navštevujúcich ZŠ a MŠ, ktoré si vyžadujú k osvojeniu návykov individuálny prístup. Ďalším prejavom súčasného stavu je skoré tehotenstvo , ktoré je zapríčinené nízkou informovanosťou o prevencii a starostlivosti .

CIEĽOVÁ SKUPINA : rómsky žiaci ZŠ – Soľ, Čakľov, Zamutov, Hlinné , Rudľov a Jastrabie nad Topľou

DOBA REALIZÁCIE : JANUAR 2 006 – JUN 2 006, SEPT. 2 006 – DECEMBER 2 006.

- ◆ **CIEĽ:** zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti , hygienické návyky, prevencia voči alkoholizmu, fajčeniu a drog, a zdravotné vzdelávacie aktivity rómskych žiakov na ZŠ v mikroregióne – 14, prostredníctvom čiastkových cieľov:
- ◆ **CIEĽ 1.1 :** monitoring zdravotnej starostlivosti , spolupráca s pedagogickým personálom a pediatrom v lokalite
- ◆ **CIEĽ 1.2 :** zvýšiť informovanosť a osvetu
- ◆ **CIEĽ 1.3 :** zdravotné vzdelávacie programy : podľa špecifických potrieb – cieľovej skupiny

PLÁN ČINNOSTI: projekt sa zrealizuje prostredníctvom terénnych zdravotných asistentov pôsobiacich v mikroregióne v spolupráci s pedagogickým personálom a pediatrom v lokalite . Miesto realizácie sú školy v jednotlivých obciach a cieľovou skupinou sú rómsky žiaci , čím sa nevylučuje možnosť zapojenia aj nerómskych žiakov . Projekt sa zameriava na zlepšenie súčasného stavu - hygienických návykov, prevencie , monitoringu a zvýšenia informovanosti zdravotnej starostlivosti prostredníctvom čiastkových cieľov.

Ciele 1.1 a 1.2 sa budú realizovať rovnakou metódou na každej škole , cieľ 1.3 - vytvára priestor pre aktivity , v ktorých budú zapojení rómsky žiaci , prostredníctvom ktorých je predpoklad , že sa lepší súčasný stav. Z výsledkov monitoringu a v spolupráci so ZŠ v jednotlivých obciach sa naplánovali aktivity , ktoré pre danú cieľovú skupinu a okolie budú pozitívnym prínosom .

CIEI 1.3.: zámerom je naplánovať aktivity podľa špecifických potrieb každej školy mikroregiónu.

1 stupeň : osvojenie hygienických návykov -

Prvá pomoc –
Zdravá výživa
Používanie wc, umývadlo,
Hygiena stolovania,

2.stupeň : hygienické návyky

prvá pomoc
hygiena stolovania
zdravá výživa
alkohol, fajčenie, drogy

dievčatá: antikoncepcia
sexuálna výchova
plánované rodičovstvo
starostlivosť o dieťa

Mesiac	Sof	Zamutov	Čakľov	Hlinné	Rudľov	Jastrabie
01						
02	x	x	x	x	x	X
03	x	X x	X x	X X	X	X
04	x	X x	X x	X X	X	X
05	x	X x	X x	X X	X	X
06	x	X x	X x	X X	X	X
09	x	X x	X x	X X	X	X
10	x	X x	X x	X X	X	X
11	x	X x	X x	X X	X	X
12	x	X x	X x	X X	X	X

x- 2. Stupeň

X- 1.stupeň